

**FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY PALACKÉHO
V OLOMOUCI**

KATEDRA SLAVISTIKY

**Překlad vlastních jmen v díle J. K. Rowlingové Harry Potter
(do češtiny, ukrajinštiny)**

**Translation of proper nouns in the J. K. Rowling's Harry Potter
(to Czech, Ukrainian)**

**Переклад власних імен в книгах Дж. К. Роулінг Гаррі Поттер
(на чеську мову, на українську мову)**

Wypracovala: Marie Janíčková

Vedoucí práce: Mgr. Radana Merzová, Ph.D.

2013

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a uvedla všechny použité
prameny.

V Olomouci, 22. 04. 2013

podpis

Děkuji Mgr. Radaně Merzové, Ph.D. za konzultace, rady a připomínky, které mi během psaní bakalářské práce poskytla.

podpis

ÚVOD.....	1
1. OBECNÁ TEORIE PŘEKLADU.....	3
1.1. Vymezení pojmu umělecký překlad.....	3
1.2. Otázka ekvivalence.....	3
1.3. Překladatelské postupy.....	4
2. ZVLÁŠTNOSTI PŘEKLADU.....	5
2.1. Překladatelské postupy z angličtiny do češtiny.....	5
2.2. Překladové transformace.....	7
2.3. Překlad neologismů a okazionalismů.....	8
2.4. Překládání a vlastní jména.....	9
2.4.1. Vymezení pojmů.....	9
2.4.2. Problematika překladu vlastních jmen.....	10
2.5. Překlad pohádek.....	11
3. PŘEKLADATELÉ HARRYHO POTTERA.....	12
3.1. Překlad do češtiny.....	12
3.2. Překlad do ukrajinštiny.....	12
4. PŘEKLAD VYBRANÝCH JMEN.....	13
4.1. Antroponyma.....	13
4.2. Toponyma.....	55
5. SHRUTÍ ANTROPONYM.....	57
5.1. Do češtiny.....	57
5.2. Do ukrajinštiny.....	60
ZÁVĚR.....	62
PE3IOME.....	65
BIBLIOGRAFIE.....	69
SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ.....	71
ANOTACE.....	73

ÚVOD

Předmětem mé bakalářské práce je analýza rozdílů překladu vybraných vlastních jmen z angličtiny do češtiny a z angličtiny do ukrajinštiny ve všech dílech slavné heptalogie Harry Potter od J. K. Rowlingové. Mým cílem je především srovnání použitých překladových transformací, přístup ukrajinského překladatele ve srovnání s českými překladateli a etymologie některých jmen. Mám za to, že do češtiny je, co se týče jmen, překlad bohatší na různé překladové transformace a také se domnívám, že do ukrajinštiny se jména překládají spíše transkripcí. Ale není pochyb o tom, že v obou překladech existuje množství jmen, která jsou přeložena nápaditě a poukazují na kreativitu a velmi vysokou úroveň překladatele. Práce má za úkol poukázat na rozdíly v přístupu k překladu jmen v knize pro děti vzhledem k výchozímu jazyku, kterým je angličtina, do dvou cílových slovanských jazyků, do češtiny a do ukrajinštiny. Jak český, tak i ukrajinský překlad je obecně brán jako překlad na velice vysoké úrovni.

Dané téma jsem si zvolila zejména proto, že je mi blízká problematika překladu a překládání. Způsob přeložení této série knih do češtiny považuji za více než zdařilý a myslím si, že může být vzorem pro všechny začínající překladatele. Dalším důvodem bylo také to, že knihy o Harrym Potterovi začaly vycházet v roce 2000 a pottermanie vypukla právě v době, kdy jsem byla přibližně v Harryho věku, takže mě osobně zasáhla ve své největší síle. Mám tedy k těmto knížkám citový vztah. Toto téma bylo již od svého počátku velmi diskutované. Na jednu stranu hodnocené kladně, ale na stranu druhou mu byla některými vytýkána kritika rodinného života, podporování satanismu a nadměrné množství násilných prvků. Přesto je toto téma stále aktuální, a to i vzhledem k autorčině další literární tvorbě. V Anglii i v České republice existuje velká fanouškovská komunita. S tím souvisí jednak neautorizované překlady, ale i velké množství specializovaných webových stránek s potterovskou tematikou od on-line her až po fanfiction. U nás asi nejznámější se jmenuje Harry Potter a Pán smrti. Za zmínku stojí i server Wikia, který sdružuje nadšence různých zájmových okruhů, a umožňuje přidávat články na vybraná témata, tedy i na téma Harry Potter.

Svou práci dělím na dvě velké části, na teoretickou a praktickou. První, teoretickou část, rozdělují na tři tématické oddíly. V prvním z nich se zaměřuji na obecné vymezení a pojetí pojmu umělecký překlad, jak je definovaný a jaké se na něj kladou požadavky. Dále vymezuji otázku ekvivalence a postupy překladatele. Ve druhé části se zabývám konkrétnějšími odvětvími překladu. Rozdělují a popisují překladové transformace do tří

skupin. Dále se věnuji problematice překladu neologismů a s tím souvisejících okazionalismů. Vzhledem k charakteru mé práce se v této kapitole zabývám také překladem vlastních jmen. Jednak vymezuji pojmy a uvádím k nim příklady ze mnou zkoumaných knih a také se snažím proniknout do problematiky vlastního překladu. V poslední části tohoto oddílu se věnuji překladu pohádek. Snažím se objasnit tendence překladu a poukázat na různé zvláštnosti, jako například pojetí reálií. Ve třetí, poslední teoretické podkapitole, se již konkrétně zabývám překlady Harryho Pottera do češtiny a do ukrajinštiny a jejími překladateli.

Druhá část, praktická, potom obsahuje samotný výzkum. Zaměřuji se v něm na rozbor konkrétních jmen, a pokud je to možné, tak i na etymologii. Uvádím vybraná jména, řadím je abecedně podle českého překladu, a to v pořadí ukrajinský překlad – anglický originál – český překlad. Ke každému jménu předkládám vlastní komentář zvlášť k českému a zvlášť k ukrajinskému překladu. Jde mi především o prokázání důvodu, proč bylo jméno přeloženo tím kterým způsobem. Dále pro ilustraci uvádím i několik toponym, se stejným schématem objasnění překladu. Ve své práci hodlám hodnotit pouze antroponyma, takže toponyma nejsou rozebírána v takovém rozsahu a slouží spíše pro ilustraci. Na konci této kapitoly vyhodnocuji výzkum a uvádím jednotlivé překladové transformace v pořadí podle četnosti výskytu. Vše dokresluji příklady jmen a v úplném závěru také grafem, který jasně ukazuje, jakým procentem byly v obou cílových jazycích jednotlivé transformace zastoupeny.

1. OBECNÁ TEORIE PŘEKLADU

1.1. VYMEZENÍ POJMU UMĚLECKÝ PŘEKLAD

„Překlad jako dílo je umělecká reprodukce, překlad jako proces je původní tvoření, překlad jako umělecký druh je pomezí případ na rozhraní mezi uměním reprodukčním a původně tvůrčím.“¹

„Umělecké hodnoty jazykových projevů jsou těsněji spjaty s vlastnostmi konkrétního jazykového materiálu. Toto sejetí nepodmiňuje však uměleckou hodnotu slovesného díla vždy stejným způsobem. I v umělecké literatuře bývá většinou obsah tím hlavním a pak i překladatelské problémy nejsou tu ve srovnání s literaturou neuměleckou o mnoho odlišné.“²

„Mezi požadavky, které se kladou na umělecký překlad, patří i požadavek vystižení stylu originálu. Možno říci, že v nové době tvoří spolu s požadavkem vystižení smyslu překládaného díla dvojici požadavků nejdůležitějších.“³

„Z hlediska teorie komunikace se přeložené literární dílo studuje nejen v kontextu domácí literatury a kultury, ale i v širších kontextech meziliterárních a mezikulturních. Překlad je tedy sledován jako komunikační proces, tj. dekódování a překódování informace, jejímž nositelem je jazyk jako přirozený systém.“⁴

1.2. OTÁZKA EKVIVALENCE

Samotné slovo ekvivalence pochází z pozdně latinského *aequivalens* z latinského *aequus* (rovný) a *valens* (silný, platný) a znamená *rovnocenný*

¹ Op. cit. HRDLIČKA, M. *Teorie a praxe překladu jako metodický problém*. In: *Translatologický slovník*, Praha: Jednota tlumočnicků a překladatelů, 1998.

² Op. cit. HORÁLEK, K. *Příspěvky k teorii překladu*. In: *Translatologický slovník*, Praha: Jednota tlumočnicků a překladatelů, 1998.

³ Op. cit. HAUSENBLAS, K. *Výstavba jazykových projevů a styl*. In: *Translatologický slovník*, Praha: Jednota tlumočnicků a překladatelů, 1998.

⁴KUFNEROVÁ, Z. *Čtení o překládání*. Jinočany: Nakladatelství H&H, 2009.

„Funkční východisko v teorii překladu vede nutně k závěru, že se princip funkční ekvivalence nesmí přehánět. Překlad a originál jsou dvě odlišné a svéprávné kulturní hodnoty. Překladaři musí jít nejen o originál, ale také o kulturní poslání překladu v novém prostředí.“⁵

Mezi překladovými protějšky lze rozlišovat tři typy případů:

- a) protějšky a ekvivalenty (úplné nebo absolutní)
- b) protějšky částečné
- c) protějšky nulové

„V současné translatoologii se pro vyjádření optimálního vztahu překladu k jeho originálu jeví jako nejvýstižnější termín funkční ekvivalence...“ „Strukturace pojmu, který tento termín označuje, je značně složitá. Spočívá nejen v tom, že ekvivalenci lze hledat na všech úrovních jazykového projevu od lexikální jednotky až po text jako celek, ale také v její relativitě. Každý jednotlivec, který takový text čte, má jiné jazykové povědomí, jiné citění, jinou obecnou vzdělanost i jiné životní zkušenosti, což ovlivňuje jeho asociativní i estetické vnímání, racionální hodnocení apod., a tedy i celkové stanovisko, zda pokládá určitý překlad za funkčně ekvivalentní, či nikoli.“⁶

1.3. PŘEKLADATELSKÉ POSTUPY

Levy rozděluje tři fáze práce překladatele:

1. **Pochopení předlohy** – od překladatele žádáme pochopení originálního díla. Prvním krokem je pochopení textu, tj. pochopení filologické, které nepotřebuje žádné zvláštní nadání, jedná se spíše o odbornou přípravu. K omylům může vést mnohovýznamovost a různé mylné asociace. Druhým krokem je pochopení ideově estetické hodnoty díla, tedy například náladové ladění, podbarvení textu, jeho zaměření apod., kdy by autor měl určit, jakými prostředky bylo těchto jevů

⁵ Op. cit. HORÁLEK, K. *Příspěvky k teorii překladu*. In: *Translatologický slovník*, Praha, Jednota tlumočnicků a překladatelů, 1998.

⁶ KUFNEROVÁ, Z. *Čtení o překládání*, Jinočany: H&H, 2009

dosaženo. Třetím krokem je pochopení uměleckých celků obsažených v díle, tedy skutečností jako jsou vztahy, charaktery postav, ideový záměr autora atd.

2. **Interpretace předlohy** – při nesouměrnosti dvou jazyků je nutné se uchýlit k interpretaci. Často není mateřský jazyk schopen tak významově mnohoznačného výrazu, jaký je v originálu. Překladatel se pak musí rozhodnout pro jeden z užších významů. Toto je v některých případech možné až tehdy, má-li ucelenou představu o celém díle.
3. **Přestylizování předlohy** – jazyk originálu a jazyk překladu nejsou přímočaře souměrné. Jazykové prostředky nejsou ekvivalentní a tedy nelze překládat mechanicky. To platí i pro stránku sémantickou. Jazyk originálu zasahuje i do překladu, a to buď přímo, kdy se jedná o tvoření vazeb dle originálu a nepřítomností vazeb vlastních cílovému jazyku, nebo nepřímo kdy se naopak překladatel snaží za každou cenu vyvarovat stylistických rysů originálu.

2. ZVLÁŠTNOSTI PŘEKLADU

2.1. PŘEKLADATELSKÉ POSTUPY Z ANGLIČTINY DO ČEŠTINY

Překladatelský proces využívá velké množství metod, cest a postupů i různých pojmenování těchto metod, ale všechny vedou řešení stejného problému. Současní ruští, němečtí i čeští lingvisté vycházeli z valné části, i když s drobnými úpravami, ze srovnávání francouzské a anglické stylistiky kanadských autorů Vinaye a Darbelneta. Převzali zejména tyto postupy, kterými se při překladu řeší nedostatek přímého ekvivalentu v cílovém jazyce.

1. *Transkripce* – zápis řeči za pomoci vhodně zvolených znaků s cílem převést zvukovou složku slova do psané. S transkripcí úzce souvisí také transliterace, což je přepis jinou abecedou, při které ovšem dochází ke zkreslení zvukové stránky slova, typické pro přepis čínských a ruských jmen. (*Чайковскиѹ – Čajkovskij – Chaikovsky (An) – Tschaikowskij (Něm)*)
2. *Kalk* - Lingvistický pojem pocházející z francouzského slova calque (otisk, kopie) a to z latinského calx (otisk, pata), znamená doslovný překlad. Výraz vzniklý buď jako doslovný překlad cizího výrazu (kalk gramatický), nebo výraz

konstituovaný podle cizí předlohy (kalky sémantické a frazeologické). Gramatické kalky překládají každý morfém zdrojového jazyka morfémem cílového jazyka. *česky mrakodrap a německy Wolkenkrotzer z anglického sky-scrafer*

3. *Substituci* – nahrazení jednoho jazykového prostředku jiným (například substantiva a zájména)
4. *Transpozici* – nutná změna v důsledku odlišného jazykového systému
5. *Modulaci* – změna hlediska (např. it is not difficult to show – il est facile de démontrer), případně posun v sémantické oblasti zvolený autorem, nebo vynucený cílovým jazykem (romantic breaks – romantické zážitky)
6. *Ekvivalence* – použití stylistických a strukturním prostředků odlišných od originálu (my sweet girl – děvčenka). Pojetí ekvivalence je značně problematické a nejnvýstižnější by bylo zřejmě používat pojem adekvátnost, jelikož překladatel musí dbát nejen na originál, ale také na jeho kulturní poslání překladu v daném prostředí, z čehož vyplývá, že se princip funkční ekvivalence nesmí přehánět a cílový text by tedy měl být adekvátní variantou předlohy.
7. *Adaptace* – jedná se o substituci situace popsané v originálním textu opisem vlastním cílovému jazyku, příkladem může být slovní hříčka nebo přísloví, které nemá ekvivalent v cílovém jazyce.

Americký teoretik Gerard Vázquez-Ayora na základě pravidelností odpozorovaných z praxe dospěl k osmi strategickým postupům vhodným pro získání dobré překladatelské praxe. Jsou to:

1. transpozice
2. modulace
3. ekvivalence
4. adaptace
5. amplifikace

6. explicitace
7. vynechání
8. kompenzace

2.2. PŘEKLADOVÉ TRANSFORMACE

Překladové transformace můžeme rozdělit do tří skupin:

- 1) Lexikální transformace
- 2) Gramatické transformace
- 3) Lexikálně-gramatické transformace

Mezi lexikální transformace patří:

transkripce – převod mluvené řeči do grafémů

transliterace – přepis slova z jednoho písma do druhého

kalkování – doslovný překlad a ponechání stejné gramatické struktury výrazu

generalizace – záměna jednotky s užším významem ve výchozím jazyce slovem s širším významem v cílovém jazyce

konkretizace – záměna slova nebo slovního spojení s širším nebo obecnějším významem ve výchozím jazyce slovem s užším nebo konkrétnějším významem v cílovém jazyce

modulace – změna hlediska, záměna slova nebo slovního spojení výchozího jazyka jednotkou cílového jazyka, přičemž její význam je logicky odvozen z významu ve výchozím jazyce

synonymický překlad – používá se v případě, kdy v cílovém jazyce existuje přesný ekvivalent

Lexikálně gramatické transformace:

antonymický řeklad – překlad pomocí protikladů (kontradikce) – *tell the truth - nelhat*

rozšíření informačního základu – do textu se vloží vsuvka pro čtenářovo lepší pochopení textu

explikace – opisný překlad používající se v případě, kdy ve výchozím jazyce neexistuje adekvátní lexikální jednotka

kompence – převod obsahových prvků z textu jinými prvky na jiné místo v textu

celkové přehodnocení – celá jednotka je nahrazená jinou jednotkou, která ovšem na čtenáře působí stejně

exotizace – ponechání jazykových reálií v originále

naturalizace – přizpůsobení slova cílovému jazyku na základě výslovnostních a morfologických pravidel

Gramatická transformace pro naši práci není stěžejní, tedy ji uvádět nebudeme.

2.3. PŘEKLAD NEOLOGISMŮ A OKAZIONALISMŮ

Česká lingvistika věnovala dosti velkou pozornost změnám ve slovní zásobě, ovšem dlouho chyběl synchronně pojatý popis obohacování slovní zásoby o nová slova a slovní spojení. Touto problematikou se začala aktivně zabývat až v roce 1983 Olga Martincová ve své monografii *Problematika neologismů v současné spisovné češtině*.

„**Neologismus** – slovo, utvořené nebo převzaté k pojmenování nového jevu“⁷. „Nevžitý, neustálený tvar, nové slovo, popř. jeho nové užití nebo jiná nová jednotka v jazyce vzniklá, resp. vznikající, popř. do něj převzatá odjinud z potřeby pojmenovat něco nového (např. grant, folkař), z důvodu strukturních (např. parník: parolod’) apod., novotvar.“⁸

⁷ Op. cit. HORECKÝ, J., RÁCOVÁ, A. *Slovník jazykovědných termínů*, Bratislava 1979. In: *Translatologický slovník*, Praha: Jednota tlumočnicků a překladatelů, 1998.

⁸ LOTKO, E. *Slovník lingvistických termínů pro filology*, Olomouc: UP v Olomouci, 2005.

Okazionalismus – příležitostný neologismus, který, vzhledem ke své podstatě, nemá možnost se stát součástí lexikálního systému, nebo je tato možnost jen velmi malá. Využívají se většinou jen jednorázově. Jsou to slova jako *polopatismus*, *přicmrndávat* atd.

Martincová rozlišuje tři druhy vzniku neologismů:

1. **Pojmenování nového myšlenkového obsahu novou formou** – jde o vznik nových podstatných a přídavných jmen, sloves a příslovcí za pomoci přípon nebo předpon (*ochutnávka* k *ochutnávat*, *superraketa* k *raketa*) či skládáním (*mnohodětný*, o rodině mající mnoho dětí)
2. **Rys novosti záleží na pojmenovaném obsahu** - na základě podobnosti a vnitřních souvislostí jevů vznikají nová ustálená spojení víceslovná (např. *civilní obrana*) nebo výrazy (*mánička* pro dlouhovlasého chlapce)
3. **Nové slovotvorné zpracování dříve pojmenovaného obsahu** - pojmenování vzniklá univerbizací nebo spřažením, srůstem slov na pozadí existujícího víceslovného pojmenování, výrazy vzniklé úpravou fundujícího slova, využitím konkurujícího variantního slovotvorného prostředku, zkracováním slov atd.

Za **lexikální neologismy** pokládá O. Martincová pojmenování, která mají rysy novosti jak ve vzniku, tak i ve fungování v jazyce a zároveň je možnost, že se stanou běžnou součástí lexikálního systému dané řeči.

2.4. PŘEKLÁDÁNÍ A VLASTNÍ JMÉNA

2.4.1. Vymezení pojmů

Vlastní jména jsou podstatná jména (zpravidla konkrétní) nebo slovní spojení, v nichž je podstatné jméno základem, která - na rozdíl od jmen obecných - odlišují určité a jednotlivé osoby, zvířata nebo věci od jiných podobných jednotlivin.⁹ Opakem vlastního jména je obecné jméno. Vznik vlastního jména z obecného se nazývá onymizace, opačný proces apelativizace.

⁹ <http://www.pravidla.cz/vice/psani-velkych-pismen/?kapitola=8> (citováno 12.3.2013)

Propria můžeme podle typu značované skutečnosti rozdělit na **bionyma** (jména, označující živé, nebo jakoby živé, bytosti a organismy) a **abionyma** (jména neživých předmětů nebo jevů)

Dále můžeme bionyma rozdělit na:

antroponyma – což jsou vlastní jména lidí nebo skupiny lidí, příkladem antroponyma je jméno Harry Potter, **theonyma** – jména bohů, **zoonyma** – vlastní jména zvířat, jak reálných, tak i smyšlených, příkladem je Hagridův pes Tesák, **fotonyma** – jména rostlin, například Dáblovo osidlo

Abionyma rozdělujeme na:

toponyma – vlastní jména zeměpisná, přírodní, nebo umělé objekty umístěné v krajině a zaznamenaná na mapě, například Zobí ulice, **kosmonyma a astronyma** – jména objektů mimo Zemi, **chrématonyma** - jména lidských výtvorů, které ovšem nejsou pevnou součástí přírody, ale společenských, kulturních a politických vztahů, příkladem je název cukrovinky Bertíkovy lentilky tisíckrát jinak

2.4.2. PROBLEMATIKA PŘEKLADU VLASTNÍCH JMEN

Významná je v této souvislosti stať Vlasty Strakové.

V odborných i uměleckých textech je dílčím překladatelským problémem práce s vlastními jmény. Při řešení jazykové podoby pojmenování osob (ale i míst) v překladu je třeba brát v úvahu především tyto okolnosti:

1. grafické systémy daných jazyků
2. stupeň frekvence jména a stupeň jeho „domestikace“, osvojení
3. dobové zvyklosti¹⁰

Při překladu jmen je zásadní, o které dva jazyky jde, a tedy jaký je mezi nimi vztah co do grafické příbuznosti. Jedná-li se o v obou případech o latinku, nebo překládáme-li

¹⁰ STRAKOVÁ, V. *Překládání a čeština*, Jinočany: H&H, 1994.

z jazyků, které používají cyrilici. Jinak se překládá, jde-li například o překlad z angličtiny do češtiny a jinak, pokud překládáme například z ruštiny. V takovýchto případech je takřka nemožné nepřihlédnout k transliteraci.

Mluvíme-li o domestikaci, je třeba podotknout, že například jména historických osobností, umělců, spisovatelů atd. se vyskytují v různých podobách. Například Karel Veliký, avšak Karl Maria Weber. Jména některých osobností se dokonce mohou zapisovat až třemi různými tvary. Například Trubeckoj = Trubetzkoj = Troubetzkoy.

V češtině se západoevropská příjmení přejímají pouze v původní podobě (Diderot, Busch, Reagan). Co se týče křestních jmen, v různých jazycích mají samozřejmě své paralely, více či méně blízké (č. Helena = r. Jelena, č. Vlasta = fr. Patricie). Jestliže se jméno v daném jazyce nevyskytuje, je převedeno do daného jazyka s příslušnou hláskoslovnou modifikací (Svetlana = Světlana). Existují ale i jména, která nepřekládáme (John, Mary, Osip, Sven). Někdy se též stává, jako je tomu i v tomto případě, že se jméno dostane dokonce do titulu díla. V tom případě bývá jakýmsi signálem cizosti a spolu s reáliemi a dalšími jmény, i místními, neustále připomíná, že nejde o originál, ale o překlad.

Pokud jde o námi zkoumanou knihu, jméno hlavního hrdiny samozřejmě není doslovně přeloženo ani do češtiny, ani do ukrajinštiny. Kdyby ano, měli bychom v češtině Jindru Hrnčíře a ani ukrajinský překlad Грицько Гончар by nepůsobil zrovna vhodným dojmem, nehledě k tomu, že podle hlavního hrdiny se jmenuje celá kniha.

2.5. PŘEKLAD POHÁDEK

Překlad pohádek stojí v naší translatologické literatuře bohužel na okraji. Cenným je v tomto případě pojednání od Zlaty Kufnerové. Jediným zájmem v této oblasti bylo pouze řešení problému, zda pohádky překládat, nebo adaptovat. Kufnerová tvrdí, že překladatel si musí ujasnit, zda překládá pohádku jako text pro děti, pro dospělé, nebo jako folklórní doklad. Lidové pohádky jsou těsně spjaty s kulturním prostředím, ve kterém vznikly, zřejmě mnohem více, než pohádky umělé a jiné beletristické texty. Při jejich překladu tedy není tak důležité, jestli se překládá mezi příbuznými jazyky, jako jestli se překládá mezi příbuznými kulturními systémy. Podstatnou částí pohádek jsou totiž reálie, ke kterým patří i nadpřirozené bytosti, a ustálené obraty (ruské *žil byl* vs.

české *byl jednou jeden*). Magické pohádky mohou pojednávat o mystických bytostech, pro které je nutné vytvořit vhodný ekvivalent v cílovém jazyce (*Die drei Männlein im Walde* „*tři mužíčkové v lese = Lesonícci*)

Běžně se za pohádku považuje jen fantastické vyprávění pro děti, ale pojem pohádka zahrnuje i vyprávění o zvířatech, žertovné příběhy ze života, různé příběhy vtipně vymyšlené nebo také dobrodružné povídky

3. PŘEKLADATELÉ HARRYHO POTTERA

3.1. PŘEKLAD DO ČEŠTINY

V České republice má výhradní právo na vydávání Harryho Pottera pouze nakladatelství Albatros Media a. s. Překladem prvního dílu byl pověřen překladatel Vladimír Medek, který následně přeložil i díl druhý. Po vypuknutí pottermanie svěřil překlad třetího dílu svému bratrovi Pavlu Medkovi. Čtvrtý díl přeložil opět Vladimír Medek a od pátého do sedmého dílu překládal Pavel Medek. Oba také pracovali na překladu titulků ke všem osmi dílům (sedmý díl byl rozdělen do dvou) filmového zpracování knihy. Český překlad byl veřejností přijat velice kladně, zvláště pak kreativita při překladu jmen, zachování aliterací a tvorbou neologismů, jako třeba slova famfrpál, mudlové atd.

3.2. PŘEKLAD DO UKRAJINŠTINY

Na Ukrajině vlastní právo na vydávání Harryho Pottera pouze nakladatelství A-BA-BA-HA-LA-MA-HA. Překladačem se stal Viktor Morozov, který přeložil všech sedm dílů. Ukrajinský překlad sedmého dílu vyšel jako první na světě. Oficiální překlad Harryho Pottera byl na Ukrajině přijat velice kladně. Všeobecně je považován za překlad na velmi vysoké úrovni a je známé, že motivuje děti k aktivnímu užívání ukrajinského jazyka.

4. PŘEKLAD VYBRANÝCH JMEN

4.1. ANTROPONYMA

Анна Ебот - Hannah Abbott - Hannah Abbottová

do češtiny: při překladu bylo jméno **přeneseno** a u příjmení použita **transpozice**

do ukrajinštiny: křestní jméno bylo změněno z Hana na Anna. Myslíme si, že je to změna zbytečná, jelikož jak ve výchozím, tak v cílovém jazyce existují obě jména a je tedy zbytečné je zaměňovat. Příjmení bylo pouze **transkribováno** přechýlením koncovkou –ová

.

Юан Аберкромбі - Euan Abercrombie - Euan Abercrombie

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Стюарт Екерлі - Stewart Ackerley - Stewart Ackerley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Аркі Алдертон - Arkie Alderton - Arkie Alderton

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Бертрам Обрі - Bertram Aubrey - Bertram Aubrey

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Малкольм Беддок - Malcolm Baddock - Malcolm Baddock

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Батільда Бешот - Batylda Bagshot - Batylda Bagshotová

do češtiny: při překladu bylo jméno **přeneseno** a u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

бард Бідл - bard Beedle - bard Beedle

do češtiny: pro překlad jména byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Барнава Дурнуватий - Barnabas the Barmy - Barnabáš Blouznivý

do češtiny: křestní jméno Barnabas bylo **přeneseno** a byla provedena **naturalizace**. Při překladu příjmení bylo použito jazykové **synonymie** z anglického slova *barmy* – *přitroubl, bláznivý*.

do ukrajinštiny: křestní jméno bylo **přeneseno a naturalizováno** a při překladu příjmení bylo, stejně jako v češtině, použito **synonymického** překladu

Маркус Белбі - Marcus Belby - Marcus Belby

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Кеті Бел - Katie Bell - Katie Bellová

do češtiny: při překladu bylo jméno **přeneseno** a u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Емі Бенсон - Amy Benson - Amy Bensonová

do češtiny: při překladu bylo jméno **přeneseno** a u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Бінс - Binns - Binns

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Деніс Бішоп - Dennis Bishop - Dennis Bishop

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Сіріус Блек - Sirius Black - Sirius Black

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Майлз Блечлі - Miles Bletchley - Miles Bletchley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Мелінда Бобін - Melinda Bobbin - Melinda Bobbinová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Бродерік Боуд - Broderick Bode - Broderick Bode

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

П'єр Бонакор - Pierre Bonaccord - Pierre Bonaccord

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Едгар Боунз - Edgar Bones - Edgar Bones

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Амелія Боунз - Amelia Bones - Amélie Bonesová

do češtiny: bylo jméno **přeneseno** a **naturalizováno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Сьюзен Боунз - Susan Bones - Susan Bonesová

do češtiny: bylo jméno **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Террі Бут - Terry Boot - Terry Boot

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Борджин - Borgin - Borgin

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ерні Пренг - Ernie Prang - Ernie Bourák

do češtiny: pro překlad jména byla použita metoda **přenesení**. Anglické příjmení zřejmě vychází ze slova *prang – nabourat (auto)*, což český překladatel přeložil podstatným jménem, odpovídající příjmení v originále, tedy případ **modulace**.

do ukrajinštiny: při překladu jména i příjmení byla použita **transkripce**

Бредлі - Bradley - Bradley

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Елеонора Бренстоун - Eleanor Branston - Eleanor Branstoneová

do češtiny: bylo jméno **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou -ová

do ukrajinštiny: u příjmení byla použita **transkripce**, u jména **naturalizace** na běžně užívané ukrajinské jméno *Елеонора*

Менді Брокелгерст - Mandy Brocklehurst - Mandy Brocklehurstová

do češtiny: bylo jméno **přeneseno**, u příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Руперт „Аксебангер“ Брукстентон - Rupert "Axebanger" Brookstanton - Rupert "Anarchista" Brookstanton

do češtiny: jak křestní jméno, tak i příjmení byly **přeneseny**. Při překladu přezdívky byla využita metoda **celkové přehodnocení**. Anglické *axe – seker a bang – prásknout* tedy dávají dohromady jméno člověka, který bouchá sekerou. V češtině existuje slovo *sekerník*, ale použití tohoto by bylo zavádějící, neboť ve skutečnosti se jedná o profesi tesaře, který zhotovuje dřevěné stroje, zejména mlýny. A konečně ve výsledku bylo

jméno *Anarchista* asi jediné vhodné, jelikož kontext, ve kterém se postava v knize nacházela, vyžadoval, aby prostřední jméno začínalo hláskou *a*.

do ukrajinštiny: jak křestní jméno, tak i přezdívka a příjmení je **transkribováno**

Руфус Скрімджер - Rufus Scrimgeour - Rufus Brousek

do češtiny: křestní jméno je **přeneseno**, příjmení Scrimgeour je skotského původu, s pravděpodobným základem ve slově *skirmish* - *šarvátka*, *přen. slovní souboj, ostrá výměna názorů*, tedy příklad **částečného přehodnocení**

do ukrajinštiny: při překladu jména i příjmení byla použita **transkripce**

Лаванда Браун - Lavender Brown - Levandule Brownová

do češtiny: při překladu křestního jména Lavender byla použita metoda jazykové **synonymie**, u příjmení byla použita **transpozice**. Zajímavostí je, že v prvním díle se jméno v knize objevilo v přenesené podobě, tedy ne Levandule, ale Lavender.

do ukrajinštiny: křestní jméno bylo stejně jako v češtině doslovně přeložené **synonymickým** slovem, při překladu příjmení byla použita **transkripce**

Ебефорс Дамблдор - Aberforth Dumbledore - Aberforth Brumbál

do češtiny: křestní jméno je **přeneseno**, příjmení viz. Albus Brumbál

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Албус Персіваль Вулфрік Браян Дамблдор - Albus Percival Wulfric Brian Dumbledore - Albus Percival Wulfric Brian Brumbál

Albus – z latinského slova *albus* znamenající jednak *bílý*, což značí hlavní rysy jeho fyzické podoby, tedy bílé vlasy a vousy, ale také *jasný, světlý* což je návaznost na jeho příslušnost ke straně dobra.

Dumbledore – v originále Dumbledore vychází ze staré angličtiny ze slova *bumblebee*, označující čmeláka. Take ve staročeštině existuje slovo brumbál, nebo brumbár, která se i nadále používají v českých nářečích, a která byla předlohou pro českého překladatele k vytvoření jména Brumbál. Podle autorky toto jméno vystihuje charakter postavy. Brumbál je muž velmi činorodý, neustále si něco mumlá pod vousy, má zálibu v hudbě a při procházení se po chodbách si jakoby bzučí kolem sebe.

do češtiny: křestní jméno bylo **přeneseno**, příjmení bylo **celkově přehodnoceno**

do ukrajinštiny: při překladu jména i příjmení byla použita **transkripce**

Персівал Дамблдор - Percival Dumbledore - Percival Brumbál

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**, příjmení viz. Albus Brumbál

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Аріана Дамблдор - Ariana Dumledore - Ariana Brumbálová

do češtiny: bylo jméno **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice**, příjmení viz. Albus Brumbál

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Кендра Дамблдор - Kendra Dumbledore - Kendra Brumbálová

do češtiny: bylo jméno **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice**, příjmení viz. Albus Brumbál

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Лібатій Боридж - Libatius Borage - Libacius Brutnák

do češtiny: křestní jméno bylo přeloženo za pomoci **naturalizace** změnou t na c, při překladu příjmení byl použitý **synonymický** překlad. Anglické slovo *Borage* je název rostliny, česky *Brutnák lékařský*.

do ukrajinštiny: překlad křestního jméno je výsledkem **transkripce** a **naturalizace** (latinská koncovka –us zaměněna za koncovku –й), při překladu příjmení byla využita **transkripce**

Пій Тікнесі - Pius Thicknesse - Pius Břichnáč

do češtiny: křestní jméno bylo **přeneseno**, příjmení je přeložené metodou **celkového přehodnocení** z anglického *thicknesse* – *tloušťka*.

do ukrajinštiny: křestní jméno bylo **transkribováno** a **naturalizováno** vypuštěním latinské koncovky –us, příjmení pouze **transkribováno**

Міліцент Булстроуд - Millicent Bullstrode - Millicent Bullstrodeová

do češtiny: bylo jméno **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: byla použita **transkripce**

Чаріті Бербідж - Charity Burbage - Charity Burbageová

do češtiny: bylo jméno **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Катарактус Берке - Caractacus Burke - Kataraktus Burkes

do češtiny: křestní jméno bylo **naturalizováno** změnou počáteční hlásky c na k, při překladu příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

сер Кадоган - sir Cadogan - sir Cadogan

do češtiny: pro překlad jména byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Кедволодер - Cadwallader - Cadwallader

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Еді Кармайкл - Eddie Carmichael - Eddie Carmichael

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Амікус Керроу - Amycus Carrow - Amycus Carrow

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Алекта Керроу - Alecto Carrow - Alekta Carrowová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a **naturalizováno** změnou hlásek c na k a v zakončení jména o za a, u příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Реджінальд Катермол - Reginald Cattermole - Reginald Cattermole

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Еллі Катермол - Ellie Cattermole - Ellie Cattermoleová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Мейсі Катермол - Maisie Cattermole - Maisie Cattermoleová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Мері Катермол - Mary Cattermole - Mary Cattermoleová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Оуен Колдвел - Owen Cauldwell - Owen Cauldwell

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Пенелопа Клірвотер - Penelopa Clearwater - Penelopa Clearwaterová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Коул - Cole - Coleová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a byla použita i **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Річі Кутом - Ritchie Coote - Ritchie Coote

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Майкл Корнер - Michael Corner - Michael Corner

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Креб - Crabbe - Crabbe

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Колін Криві - Colin Creevey - Colin Creevey

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Денніс Криві - Dennis Creevey - Dennis Creevey

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Доріс Крокфорд - Doris Crockford - Doris Crockfordová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Барнава Каф - Barnabas Cuffe - Barnabáš Cuffe

do češtiny: křestní jméno Barnabas bylo **přeneseno** a byla provedena **naturalizace**. Při překladu příjmení bylo použito **přenesení**.

do ukrajinštiny: křestní jméno bylo, stejně jako v češtině, **přeneseno a naturalizováno** a při překladu příjmení byla použita **transkripce**

Граблі-Планка - Grubbly-Plank - Červotočková

do češtiny: při překladu tohoto jména bylo použité **celkové přehodnocení**, z původního anglického *grab* – *červ* a *plank* - *prkno*

do ukrajinštiny: při překladu byla použita metoda **transkripce** s **naturalizací** přidáním hlásky -a na konci jména, pro zdůraznění ženského rodu

Роджер Девіс - Roger Davies - Roger Davies

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Доліш - Dawlish - Dawlish

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Кередок Дірборн - Caradoc Dearborn - Caradoc Dearborn

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Флер Делякур - Fleur Delacour - Fleur Delacourová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Габріель Делякур - Gabrielle Delacour - Gabrielle Delacourová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

сер Патрик Делані-Подмор - sir Patrick Delaney-Podmore - sir Patrick Delaney-Podmore

do češtiny: pro překlad jména byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Дерик - Derrick - Derrick

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Діліс Дервент - Dylisa Derwent - Dylisa Derwentová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Барнави Деверил - Barnabas Deverill - Barnabáš Deverill

do češtiny: křestní jméno Barnabas bylo **přeneseno** a byla provedena **naturalizace**. Při překladu příjmení bylo použito **přenesení**.

do ukrajinštiny: křestní jméno bylo **přeneseno a naturalizováno** a při překladu příjmení byla použita **transkripce**

Амос Діґорі - Amos Diggory - Amos Diggory

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Седрик Діґорі - Cedric Diggory - Cedric Diggory

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Айвор Ділонсбі - Ivor Dillonsby - Ivor Dillonsby

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Дімітров - Dimitrov - Dimitrov

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гарольд Дінґл - Harold Dingle - Harold Dingle

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Армандо Діпінт - Armando Dippet - Armando Dippet

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Емма Добз - Emma Dobbs - Emma Dobbsová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Антонін Долохов - Antonin Dolohov - Antonin Dolohov

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Елфас Додж - Elphias Doge - Elfias Dóže

do češtiny: křestní jméno bylo **naturalizováno** změnou hlásek *ph* na *f*, příjmení je **synonymický** překlad. **Dóže** je počeštěná forma italského titulu **doge** (z latinského *dux* – *vůdce*).

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Дадлі Дурслі - Dudley Dursley - Dudley Dursley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Вернон Дурслі - Vernon Dursley - Vernon Dursley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Мардж Дурслі - Marge Dursley - Marge Dursleyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Петунья Дурслі - Petunia Dursley - Petunie Dursleyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Марієтта Еджком - Marrieta Edgcombe - Marrieta Edgcombeová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Марк Еванс - Mark Evans - Mark Evans

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Еверард - Everard - Everard

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Фосет - Fawcett - Fawcettová

do češtiny: u příjmení bylo použité **přenesení** a **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Бенджі Фенвік - Benjy Fenwick - Benjy Fenwick

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Арабела Фіг - Arabella Figg - Arabela Figgová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a **modifikováno** vypuštěním hlásky l a u příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce** a **modifikace** vypuštěním hlásky -l

Аргус Філч - Argus Filch - Argus Filch

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Джастін Фінч-Флечлі - Justin Finch-Fletchley - Justin Finch-Fletchley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Шеймус Фініган - Seamus Finnigan - Seamus Finnigan

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ніколас Фламель - Nicolas Flamel - Nicolas Flamel

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Перенель Фламель - Perenella Flamel - Perenella Flamelová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Мандангус Флечер - Mundungus Fletcher - Mundungus Fletcher

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Маркус Флінт - Marcus Flint - Marcus Flint

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Амбросій Флум - Ambrosius Flume - Ambrosius Flume

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Декстер Фортеск'ю - Dexter Fortescue - Dexter Fortescue

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Флореан Фортеск'ю - Florean Fortescue - Florean Fortescue

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Віккі Фробішер - Vicky Frobisher - Vicky Frobisherová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Фабстер - Fubster - Fubster

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Морфін Гаунт - Morfin Gaunt - Morfin Gaunt

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ровлод Гаунт - Rojvol Gaunt - Rojvol Gaunt

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Меропа Гаунт - Meropa Gauntová - Meropa Gauntová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гіббон - Gibbon - Gibbon

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гереворд Гodelot - Hereward Godelot - Hereward Godelot

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ентоні Гольдштейн - Anthony Goldstein - Anthony Goldstein

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Драгомир Горгович - Dragomir Gorgovitch - Dragomir Gorgovič

do češtiny: křestní jméno je slovanského původu, do angličtiny bylo naturalizováno a do češtiny tedy převzato v původní podobě

do ukrajinštiny: křestní jméno bylo stejně jako v češtině převzato v původní podobě

Грегори Гоїл - Gregory Goyle - Gregory Goyle

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Герміона Грейнджер - Hermione Granger - Hermiona Grangerová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a **modifikováno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Дафне Грінграс - Daphne Greengrass - Dafné Greengrassová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a **naturalizováno** nahrazením hlásek ph hláskou f, u příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Грегорович - Gregorovitch - Gregorovič

do češtiny: křestní jméno je slovanského původu, do angličtiny bylo naturalizováno a do češtiny tedy převzato v původní podobě

do ukrajinštiny: křestní jméno bylo stejně jako v češtině převzato v původní podobě

Гелерт Гріндельвальд - Gellert Grindelwald - Gellert Grindelwald

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Дейві Гаджен - Davey Gudgeon - Davey Gudgeon

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гледіс Гаджен - Gladys Gudgeon - Gladys Gudgeonová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Рубеус Хаґрид - Rubeus Hagrid - Rubeus Hagrid

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**. Je otázkou, proč je v příjmení použita hláska x namísto hlásky r, která by podle platných transkripčních pravidel měla logicky zastupovat hlásku h.

Цицерон Гаркіс - Ciceron Harkiss - Ciceron Harkiss

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гарпер - Harper - Harper

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гелена Рейвенклов - Helena Ravenclaw - Helena z Havraspáru

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použitý **kalk**. Z anglického *raven* – *havran*, *claw* – *dráp* tedy vznikl doslovný překlad.

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ровіна Рейвенклов - Rowena Ravenclaw - Rowena z Havraspáru

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, příjmení viz. Helena z Havraspáru

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Берті Гігз - Bertie Higgs - Bertie Higgs

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Теренс Гіз - Terence Higgs - Terence Higgs

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Pita Skirep - Rita Skeeter - Rita Holoubková

do češtiny: křestní jméno bylo **přeneseno**, příjmení pak **celkově přehodnoceno**.

Anglické slovo *skeeter* je slangový výraz pro *komára*, což by mohla být paralela na její schopnost měnit se v brouka; *skeet* je také anglo-manxký hovorový výraz pro *drby* nebo *všetečnost*. Jméno Holoubková bylo zřejmě zvoleno na základě hrdinčina charakteru. Jakožto novinářka bulvárních novin neustále shání drby a doslova vrká a cukruje s každým, kdo pro ni má informační význam.

do ukrajinštiny: při překladu jména i příjmení byla použita metoda **transkripce**

Роланда Гуч - Rolanda Hooch - Rolanda Hoochová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Джефрі Гупер - Geoffrey Hooper - Geoffrey Hooper

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Мафальда Гонкірк - Mafalda Hopkirk - Mafalda Hopkirková

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Олива Горнбі - Olivie Hornby - Olivie Hornbyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**, křestní jméno je **modifikováno** vypadnutím hlásky *i*

Арнольд Горошок - Arnold Peasegood - Arnold Hrachorád

do češtiny: křestní jméno je **přeneseno**, při překladu příjmení je použitý **kalk**. Angl. *peas* – hrách, *good* – dobro, blaho

do ukrajinštiny: jméno je **transkribováno**, příjmení je na pomezí **kalku** a **modulace**, *горошок* - *hrášek*

Чеймберз - Chambers - Chambers

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Чо Чанг - Cho Chang - Cho Changová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Герберт Чорлі - Herbert Chorley - Herbert Chorley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Імаро Ініро - Imago Inigo - Imago Inigo

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Іванова - Ivanov - Ivanovová

do češtiny: u příjmení byla použita **transpozice**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce** a **naturalizace** přidáním ženské koncovky a

Міранда Гошоук - Miranda Goshawk - Miranda Jestřábová

do češtiny: křestní jméno bylo **přeneseno**, příjmení je přeložené metodou **synonymického překladu**, angl. *goshawk* – *jestřáb*

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly přeloženy pomocí **transkripce**

Анджеліна Джонсон - Angelina Johnson - Angelina Johnsonová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гвенога Джонс - Gwenog Jones - Gwenog Jonesová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce** a u křestního jména **naturalizace** ženskou koncovkou a

Гестія Джонс - Hestia Jones - Hestia Jonesová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Лі Джордан - Lee Jordan - Lee Jordan

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Берта Джоркінз - Berta Jorkins - Berta Jorkinsová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Джарсон - Jugson - Jugson

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ігор Каркароф - Igor Karkaroff - Igor Karkarov

do češtiny: křestní jméno je **přenesené**, příjmení **naturalizované** změnou hlásek *ff* na hlásku *v*

do ukrajinštiny: jméno i příjmení je **transkribované**, příjmení ještě navíc **naturalizováno** vypuštěním hlásky *f*

Кетлберн - Kettleburn - Kettleburn

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ендію Керк - Andrew Kirk - Andrew Kirk

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Дідалус Дігл - Dedalus Diggle - Dedalus Kopál

do češtiny: křestní jméno je **přenesené**, při překladu příjmení byl použitý **synonymický** překlad vycházející z angl. slova *dig - kopat*

do ukrajinštiny: jméno i příjmení bylo **transkribováno**

Нетилз - Nettles - Kopřivová

do češtiny: příjmení je přeloženo **synonymicky**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Кроукер - Croaker - Krákora

do češtiny: příjmení je přeloženo **synonymicky**, základem je angl. slovo *croak-krákat, střehotat*

do ukrajinštiny: příjmení bylo **transkribováno**

Філіус Флітвік - Filius Flitwick - Filius Kratiknot

do češtiny: křestní jméno bylo **přeneseno**, příjmení je ukázkou **celkového přehodnocení**, založené na slovní hříčce slov flit a wick, která by se dala přeložit jako „knot, který se třepotá/dohasíná“

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Віктор Крум - Viktor Krum - Viktor Krum

do češtiny: při překladu bylo použité **přenesení**

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly přeloženy **transkripcí**

Гораций Слизоріг - Horace Slughorn - Horacio Křiklan

do češtiny: křestní jméno Horace (anglická podoba latinského Horatius), byla do češtiny **modifikována** do podoby Horacio. V češtině existuje jméno Horác, ale v celé republice žije jen asi deset lidí s tímto jménem¹¹. Slovo Slug-horn je skotskou verzí slova sloggorne, v angličtině slogan. Českému překladateli šlo tedy zejména o vystihnutí dojmu jakéhosi sloganu, nebo pokřiku, z toho tedy české jméno Křiklan. Při překladu bylo tedy využité **celkové přehodnocení**.

do ukrajinštiny: křestní jméno je **naturalizovanou** podobou latinského jména Horacius. Oproti češtině ukrajinský překladatel vycházel z doslovného překladu slov, ze kterých se příjmení skládá, *slug – slimák, horn – tykadlo*, tedy příklad **celkového přehodnocení**, *слиз – sliz, піг – roh*.

¹¹ www.kdejsme.cz, citováno 9. 4. 2013

Вілкі Твайкрос - Wilkie Twycross - Wilkie Křížek

do češtiny: jméno Wilkie je podoba jména William, do češtiny bylo **přenesené**, příjmení Twycross je jméno anglické vesnice a slovo *twy* je archaická podoba slova *two*, takže v překladu příjmení znamená dva kříže. Při překladu do češtiny byla zvolena metoda **celkového přehodnocení**, při níž byla využita jen jedna část původního slova.

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly pouze **transkribovány**

Ксенофілій Лавгуд - Xenofilus Lovergood - Xenofilus Láskorád

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, příjmení, vycházející ze slov *love – láska, good – dobrý, laskavý*, je ukázkou **celkového přehodnocení**

do ukrajinštiny: křestní jméno bylo **transkribováno** a **naturalizováno** změnou koncovky –us na koncovku –ій. Příjmení bylo pouze **transkribováno**.

Луна Лавгуд - Luna Lovegood - Lenka Láskorádová

do češtiny: jméno Luna je latinského původu a znamená měsíc, který byl v dávných dobách znakem bláznů. Je to odkaz na hrdinčino ztřeštěné chování. Do češtiny bylo jméno **celkově přehodnoceno**. Příjmení viz Xenofilus Láskorád.

do ukrajinštiny: jméno i příjmení jsou **transkribovány**

Рабастан Лестранж - Rabastan Lestrangle - Rabastan Lestrangle

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Родольфус Лестранж - Rodolfus Lestrangle - Rodolfus Lestrangle

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Белатриса Лестранж - Belatrix Lestrangle - Belatrix Lestrangleová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: byla použita **transkripce**. Na Ukrajině existuje jméno Беатриса, tedy hrdinčino křestní jméno bylo navíc částečně **naturalizováno**.

Левський - Levski - Levski

do češtiny: příjmení bylo **přeneseno**

do ukrajinštiny: příjmení bylo **naturalizováno** koncovkou –ий

Дай Луелін - Day Llewellyn - Day Llewellyn

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гільдерой Локарт - Gilderoy Lockhart - Zlatoslav Lockhart

do češtiny: angl. jméno Gilderoy je jednak jméno skotského lupiče, a také má základ ve slově *gild* – *pozlatit, přen. činit důležitým, přikrášlit*, což přesně odpovídá charakteru postavy, která si přivlastňovala cizí úspěchy, a velmi si zakládala na svém sebejistém působení, zářivých vlasech atd. Do češtiny je jméno **částené přehodnoceno**, jelikož v češtině neexistuje slovo, které by přesně vystihlo všechny významy originálu. Příjmení je **přeneseno**.

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Френк Лонгботом - Frank Longbottom - Frank Longbottom

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Невіл Лонгботом - Neville Longbottom - Neville Longbottom

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Аліса Лонгботом - Alice Longbottom - Alice Longbottomová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Августа Лонгботом - Augusta Longbottom - Augusta Longbottomová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ремус Люпин - Remus Lupin - Remus Lupin

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Тед Люпин - Teddy Lupin - Teddy Lupin

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce** a **modifikace** vypuštěním hlásek *-dy*

Линч Айдан - Lynch Aidan - Lynch Aidan

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Морэг Макдуган - Morag MacDougal - Morag MacDougal

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ерні Макмілан - Ernie Macmillan - Ernie Macmillan

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Волден Макнейр - Walden Macnair - Walden Macnair

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Лаура Медлі - Laura Madley - Laura Madleyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

мадам Малкін - madame Malkin - madam Malkinová

do češtiny: při překladu příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: byla použita **transkripce**

Драко Мелфой - Draco Malfoy - Draco Malfoy

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Луцій Мелфой - Lucius Malfoy - Lucius Malfoy

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Скорпіус Мелфой - Scorpius Malfoy - Scorpius Malfoy

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Нарциса Мелфой - Narcisa Malfoy - Narcisa Malfoyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гризельда Марчбенкс - Griselda Marchbanks - Griselda Marchbanksová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

мадам Марш - madame Marsh - madam Marshová

do češtiny: u příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Олімпія Максим - Olymphie Maxime - Olympe Maxime

do češtiny: křestní jméno bylo **naturalizováno** vypadnutím hlásek *hi*, příjmení bylo **přeneseno**

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Наталі Макдональд - Natalie McDonald - Natalie McDonaldová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Мінерва Макґонегел - Minerva McGonagall - Minerva McGonagallová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Марліна Маккінон - Marlene McKinnon - Marlene McKinnonová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**, křestní jméno bylo **naturalizováno**

Кормак Маклаген - Cormac McLaggen - Cormac McLaggen

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Арамінта Меліфлуа - Araminta Meliflua - Araminta Medová

do češtiny: křestní jméno je **přenesené**. Příjmení Meliflua je založené na anglickém adjektivu *melliflous* – *sladký jako med*, které vychází z latinského slova *mellitus* – *medem oslazený, medový*, tedy příklad hybridního **kalku**.

do ukrajinštiny: jméno i příjmení jsou **transkribovány**

Галатея Веселодум - Galatea Merrythought - Galatea Merrythoughtová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: byla použita **transkripce**

Луїза Міджен - Eloise Midgeon - Eloise Midgeonová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: křestní jméno bylo **naturalizované**, příjmení **transkribované**

Монтегю - Montague - Montague

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Аластор «Дикозор» Муді - Alastor Madeye Moody - Alastor "Pošuk" Moody

Křestní jméno Alastor se objevuje již ve starověkých mýtech. Madeye je složenina slov *mad* – *šílený, bláznivý* a *eye* – *oko* a příjmení *moody* znamená *mrzutý, náladový*

do češtiny: křestní jméno je **přeneseno**. Přezdívku překladatel pojal jednoslovně, Pošuk, což podle nás příhodně podtrhuje hrdinův charakter. Použita byla metoda **kompensace**. Příjmení je **přeneseno**.

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**. Přezdívka je složeninou slov дикий – divoký, зір- zrak, tedy případ hybridního **kalku**.

Мун - Moon - Moon

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Моран - Moran - Moranová

do češtiny: u příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гелга Гафелпаф - Helga Hufflepuff - Helga z Mrzimoru

do češtiny: jméno Helga je **přeneseno**. Příjmení je složeno ze ze slov *huff* – *nafukovat se*, ale také *láteřit* a *puff* – *vydechnout*. Úkolem bylo zřejmě navodit dojem nádechu a výdechu. Český překladatel tedy použil jen část originálního jména a vyzdvihl jeho význam zlosti a mrzoutství, z čehož vznikl Mrzimor. Jedná se tedy o **celkové přehodnocení**.

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Мультибер - Mulciber - Mulciber

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Малет - Mullet - Mulletová

do češtiny: u příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гасан Мустафа - Hasan Mustafa - Hasan Mustafa

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Годрик Грифіндор - Godric Gryffindor - Godrik Nebelvír

do češtiny: křestní jméno bylo **přeneseno**. Příjmení Griffindor vychází z francouzského Griffin d'or - zlatý gryf. Gryf je bájně zvíře s tělem lva a hlavou, křídly a předníma nohama orla. Český překladatel využil alespoň jedno ze zvířat, lva, a spojil ho se slovem nebe, z čehož vznikl Nebelvír, tedy případ **modulace**.

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Нот - Nott - Nott

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

місіс Норріс - Mrs Norris - Paní Norrisová

do češtiny: u příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ор - Ogg - Ogg

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Олівандер - Ollivander - Ollivander

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

мадам Падіфут - Madam Puddifoot - madam Pacinková

do češtiny: u příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Пенсі Паркінсон - Pansy Parkinson - Pansy Parkinsonová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Кінгслі Шеклболт - Kingsley Shacklebolt - Kingsley Pastorek

do češtiny: křestní jméno bylo **přeneseno**, příjmení je složeno ze slov *shackle – pouto, okov a bolt – šroub*, které odkazují na prostředky odnětí svobody (Pastorek pracuje na

Ministerstvu kouzel). Při překladu bylo použité **celkové přehodnocení**, pastorek má v češtině význam ozubeného kola v řetězovém převodu

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Падма Патіл - Padma Patil - Padma Patilová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použitá **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Парваті Патіл - Parvati Patil - Parvati Patilová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použitá **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Джимі Пікс - Jimmy Peakes - Jimmy Peakes

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Октавіус Пенпер - Octavius Pepper - Oktávius Pepřec

do češtiny: křestní jméno bylo **přeneseno** a **naturalizováno** změnou délky samohlásky *a*. Také byla hláska *c* zaměněna za *k*. Příjmení je **celkově přehodnoceno** a vychází z angl. *pepper* – *pepř*.

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Селі-Ен Перкс - Sally-Anne Perks - Sally-Anne Perksová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použitá **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Пітер Петігрю - Peter Pettigrew - Petr Pettigrew

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**, jméno bylo navíc **naturalizováno** na českou podobu jména Peter

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ріне - Pince - Pinceová

do češtiny: u příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Поляков - Poljakoff - Poljakov

do češtiny: příjmení je slovanského původu a do angličtiny bylo přeneseno a naturalizováno, do češtiny bylo tedy přejato v původní podobě

do ukrajinštiny: stejně jako do češtiny, i do ukrajinštiny bylo příjmení převzato v původní podobě

Пірс Полкіс - Piers Polkiss - Piers Polkiss

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Роді Понтнер - Roddy Pontner - Roddy Pontner

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Поппі Помфрі - Poppy Pomfrey - Poppy Pomfreyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Корнеліус Фадж - Kornelius Fudge - Kornelius Popletal

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, příjmení, které je založené na slově *fudge* – *mluvit nesmysly*, je výsledkem **modulace**

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Албус Северус Поттер - Albus Severus Potter - Albus Severus Potter

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гаррі Джеймс Поттер - Harry James Potter - Harry James Potter

Hlavní postava nejen této knihy, ale celé heptalogie. Jak sama J. K. Rowlingová řekla, jméno Harry Potter použila proto, že její nejlepší kamarád z dětství se jmenoval Ian

Potter a výběr křestního jména byl zcela jasný, jelikož jméno Harry je autorčino nejoblíbenější chlapecké jméno.

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Джеймс Поттер - James Potter - James Potter

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Джеймс Сіріус Поттер - James Sirius Potter - James Sirius Potter

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Лілі Поттер - Lily Potter - Lily Potterová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Лілі Луна Поттер - Lily Loona Potter - Lily Lenka Potterová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Айлін Принц - Eileen Prince - Eileen Prince

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Аполіон Прінгл - Apollyon Pringle - Apollyon Pringle

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Грем Прічард - Graham Pritchard - Graham Pritchard

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Помона Спраут - Pomona Sprout - Pomona Prýtová

Pomona byla římská bohyně ovocných stromů, zahrad a sadů

do češtiny: křestní jméno bylo **přeneseno**, příjmení je **synonymický překlad** z angl. *sprout – klíček, prýt*

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Адриан Пасі - Adrian Pucey - Adrian Pucey

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Лудо Бермен - Ludo Bagman - Ludo Pytloun

do češtiny: křestní jméno bylo **přenesené**. Příjmení Bagman znamená v hovorové angličtině podomního prodavače. Příjmení Pytloun je **celkově přehodnoceno** z angl. *bag - taška, pytel a man – muž*.

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Квілі - Quigley - Quigley

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Орла Кверк - Orla Quirke - Orla Quirkeová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Квірінус Квірел - Quirinus Quirrell - Quirinus Quirrell

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Том Редл - Tom Raddle - Tom Raddle

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Том Ярволод Редл - Tom Marvolo Riddle - Tom Rojvol Raddle

Celé jméno je založené na anagramu:

Tom Marvolo Riddle = I am Lord Voldemort

Tom Rojvol Raddle = Já, Lord Voldemort

Том Ярволод Редл = Я лорд Волдеморт

do češtiny: český překladatel zachoval anagram i za cenu změny jednoho ze jmen, byla tedy použita metoda **celkového přehodnocení**

do ukrajinštiny: stejně jako v češtině, i v ukrajinštině bylo jméno **celkově přehodnoceno** a jedno ze jmen bylo v důsledku zachování anagramu změněno.

мадам Розмерта - madam Rosmerta - madam Rosmerta

do češtiny: u příjmení byla použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гамфрі Белчер - Humphrey Belcher - Humphrey Říhal

do češtiny: křestní jméno bylo **přeneseno**, příjmení **modulováno** z angl. *belching* – *řihání*

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribované**

Стен Шанпайк - Stan Shunpike - Stan Silnička

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, příjmení vychází ze slov *shun* – *vyhýbat se* a *pike* – *hrot*, které odkazují na hrdinovo zaměstnání v Záchraném autobuse a kličkování kolem mýtných bran. Do češtiny bylo jméno přeloženo **celkovým přehodnocením**.

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly přeloženy **transkripcí**

Барті Кравч - Barty Crouch - Barty Skrk

do češtiny: křestní jméno bylo **přenesené**, překlad příjmení je potom dílem **modulace** z původního angl. *crouch* – *skrčit se*

do ukrajinštiny: při překladu jména i příjmení byla použita **transkripce**

Джек Слоупер - Jack Sloper - Jack Sloper

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Еніда Смік - Enid Smeek - Enid Smeeková

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: byla použita **transkripce** a u jména přidaná ženská koncovka -a

Гіпократ Сметвик - Hippokrates Smethwyck - Hippokrates Smethwyck

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla užitá **transkripce**. U křestního jména je použitý tvar bez latinské koncovky –us, který se na Ukrajině používá pro pojmenování starověkého řeckého lékaře, ovšem tento se píše se zvojenou hláskou *n*.

Захаріас Сміт - Zacharias Smith - Zachariáš Smith

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a **naturalizováno**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Гепзіба Сміт - Hepzibah Smith - Hepziba Smithová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a **modifikované** vypadnutím honcové hlásky h, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: použita byla **transkripce**

Северус Снейп - Severus Snape - Severus Snape

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Арсеніус Джигер - Arsenius Jigger - Arsenius Stopečka

do češtiny: křestní jméno bylo **přeneseno**, příjmení je výsledkem **synonymického překladu**. Původ slova je v anglickém *jigger – štampřle*, které se ovšem místně říká stopka, stopečka.

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Міріам Страут - Miriam Strout - Miriam Stroutová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Білі Стабз - Billy Stubbs - Billy Stubbs

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Самерс - Summers - Summers

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Фенрір Грейбек - Fenrir Greyback - Fenrir Šedohřbet

do češtiny: křestní jméno je **přenesené**, příjmení je přeloženo **kalkem** z angl. *grey – šedý a back – záda, hřbet*

do ukrajinštiny: jméno i příjmení jsou **transkribovány**

Вілберт Слінкгард - Wilbert Slinkhard - Wilbert Šmíral

do češtiny: křestní jméno je **přeneseno**, příjmení **celkově přehodnoceno** z angl. *slink – plazit se a hard – obtížný, nepříjemný*, z čehož vznikl český ekvivalent s významem *šmírovat, tajně pozorovat*

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Дін Томас - Dean Thomas - Dean Thomas

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Агата Тимз - Agatha Timms - Agáta Timmsová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a **naturalizováno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Тофті - Tofty - Tofty

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Німфадора Тонкс - Nymphadora Tonks - Nymfadora Tonksová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a **naturalizováno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Кассандра Трелоні - Cassandra Trelawney - Kassandra Trelawneyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a **naturalizováno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Сивіла Трелоні - Sibyla Trelawney - Sibyla Trelawneyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce** a **naturalizace**

Лайза Терпін - Lisa Turpin - Lisa Turpinová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Долорес Джейн Амбридж - Dolores Jane Umbridge - Dolores Jane Umbridgeová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Уркуґарт - Urquhart - Urquhart

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Вейзі - Vaisey - Vaisey

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Емеліна Венс - Emmeline Vance - Emmelina Vanceová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ромільда Вейн - Romilda Vane - Romilda Vaneová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Філіда Спор - Phyllida Spore - Phyllida Výtrusová

do češtiny: křestní jméno bylo **přenesené**, příjmení je přeloženo **synonymicky** z angl. *spore* – *výtrus*

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Ворингтон - Warrington - Warrington

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Артур Візлі - Arthur Weasley - Arthur Weasley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Білл Візлі - Bill Weasley - Bill Weasley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Фред Візлі - Fred Weasley - Fred Weasley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Джордж Візлі - George Weasley - George Weasley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Х'юго Візлі - Hugo Weasley - Hugo Weasley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**, proč ovšem při přepisu jména Hugo byla použita hláska X namísto Г, je otázka.

Чарлі Візлі - Charlie Weasley - Charlie Weasley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Рональд Біліус Візлі - Ronald Bilius Weasley - Ronald Bilius Weasley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Персі Візлі - Percy Weasley - Percy Weasley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Джінні Візлі - Ginny Weasley - Ginny Weasleyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Молі Візлі - Molly Weasley - Molly Weasleyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Розі Візлі - Rose Weasley - Rose Weasleyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Вікторія Візлі - Victoire Weasley - Victoire Weasleyová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce** a **naturalizace** křestního jména

Ерік Вейлі - Eric Whalley - Eric Whalley

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Кевін Вітбі - Kevin Whitby - Kevin Whitby

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Олівер Вуд - Oliver Wood - Oliver Wood

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Боумен Райт - Bowman Wright - Bowman Wright

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Якслі - Yaxley - Yaxley

do češtiny: pro překlad příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Блез Забіні - Blaise Zabini - Blaise Zabini

do češtiny: pro překlad jména i příjmení byla použita metoda **přenesení**

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Роза Зеллер - Rose Zeller - Rose Zellerová

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**, u příjmení použita **transpozice** přechýlením koncovkou –ová

do ukrajinštiny: při překladu byla použita **transkripce**

Салазар Слизерин - Salazar Slytherin - Salazar Zmijozel

do češtiny: křestní jméno bylo **přenesené** a příjmení **celkově přehodnoceno** částečně na základě onomatopoií, a také proto, že Slytherin má v erbu hada (zmiji) a studenti této koleje jsou uskoční a jedovatí.

do ukrajinštiny: jméno i příjmení byly **transkribovány**

Nepravá antroponyma:

Аркус - Arcus - Arcus

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**

do ukrajinštiny: jméno bylo **transkribováno**

Арнольд - Arnold - Arnold

do češtiny: jméno bylo **přeneseno**

do ukrajinštiny: jméno bylo **transkribováno**

Гладка Пані - Fat Lady - Buclatá dáma

do češtiny: jméno bylo přeloženo **synonymicky**

do ukrajinštiny: při překladu byl použit **synonymický překlad**

Червохвіст - Wormtail - Červíček

do češtiny: jméno bylo **celkově přehodnoceno**

do ukrajinštiny: při překladu byl použit **kalk** z originálního: *worm – červ a tail – ocas*

Сопун - Snuffles - Čmuchal

do češtiny: jméno je vytvořené **synonymicky** z angl. *snuffle - čenichat*

do ukrajinštiny: slovo сопун je ukrajinský neologismus označující člověka, který sípá nebo při dýchání vydává zvuky. Překlad je tedy **synonymický**.

Золоторіг - Mr Prongs - Dvanáctérák

prong – vidle, hrot, přen. parohy

do češtiny: při překladu bylo využité **celkové přehodnocení**. V knize se jedná o přezdívku Jamese Pottera, který se umí přeměnit v jelena, překlad byl tedy zvolen na základě podobnosti s ustálenou postavou jelena Dvanáctéráka, který se objevuje v českých pohádkách.

do ukrajinštiny: při překladu bylo použité **celkové přehodnocení**

Емерік Лихий - Emeric the Evil - Emerich Zlý

do češtiny: křestní jméno bylo **naturalizováno**, příjmení je pak **synonymický překlad**, *evil - zlý*

do ukrajinštiny: křestní jméno je **transkribováno**, příjmení je, stejně jako v češtině, přeloženo **synonymicky**

Ерола - Errol - Errol

do češtiny: jméno je **přenesené**. V knize je Errol jméno sovy, v originále ženského rodu. Pravděpodobně vzhledem k rychlosti, jakou musel být český překlad vydaný, se u tohoto jména stala chyba a v knize je sova ženského rodu.

do ukrajinštiny: jméno je **transkribované** a **modifikované** hláskou a.

Гедвіга - Hedwig - Hedvika

do češtiny: jméno bylo **přeneseno** a **naturalizováno**

do ukrajinštiny: stejně jako v češtině, i zde bylo jméno **naturalizováno**

Флафі - Fluffy - Chloupek

do češtiny: fluffy znamená anglicky načechraný, chmýřovitý. Překlad do češtiny je na pomezí **celkového přehodnocení** a **kompensace**.

do ukrajinštiny: jméno bylo pouze **transkribováno**

Бакбик - Buckbeak - Klofan

do češtiny: jméno Buckbeak se dá rozdělit na *buck – citoslovce, které vydávají ptáci* a *beak – zobák*, do češtiny je tedy **celkově přehodnoceno**

do ukrajinštiny: jméno bylo **transkribováno**

Крічер - Kreachner - Krátura

do češtiny: jméno bylo **celkově přehodnoceno**

do ukrajinštiny: jméno bylo **transkribováno**

Криволаник - Crookshanks - Křivonožka

do češtiny: jméno bylo přeloženo **kalkem**

do ukrajinštiny: jméno bylo, stejně jako v češtině, přeloženo **kalkem**

Сортувальний карелюх - Sorting Hat - Moudrý klobouk

do češtiny: jméno bylo **celkově přehodnoceno**. Originální *sorting – vybírat*, změnil překladatel na *moudrý*.

do ukrajinštiny: při překladu byl použitý **synonymický překlad**

Містер Муні - Mr Moony - Náměsíčník

do češtiny: jméno bylo **celkově přehodnoceno**, *moon - měsíc*

do ukrajinštiny: jméno bylo **transkribováno**

Скедерс – Scabbers - Prašivka

do češtiny: jméno bylo **celkově přehodnoceno** z angl. *scabby – prašivý*

do ukrajinštiny – jméno bylo **celkově přehodnoceno**

Півз - Peeves - Protiva

do češtiny: jméno bylo přeloženo **synonymicky** na základě výchozího slova *peeve – naštvat, otravovat*

do ukrajinštiny: jméno bylo **transkribováno**

Майже-Безголовий Нік - Nearly Headless Nick - Skoro bezhlavý Nick

do češtiny: jméno je přeloženo **synonymicky**, *nearly – skoro, headless – bezhlavý*

do ukrajinštiny: stejně jako v češtině, i zde se jedná o **synonymický překlad**

Іклан - Fang - Tesák

do češtiny: jméno je přeloženo **synonymicky** z angl. *fang – tesák*

do ukrajinštiny: i zde se jedná o **synonymii**, *ікло – tesák*

Гультяй - Padfoot - Tichošlápek

do češtiny: překlad je na pomezí **celkového přehodnocení a kompenzace**

do ukrajinštiny: stejně jako v češtině, i zde je překlad je na pomezí **celkového přehodnocení a kompenzace**, jméno Гультяй pravděpodobně vychází ze slova *гуляти – procházet se*

Гладкий Чернец - Fat Friar - Tlustý mnich

do češtiny: jméno je přeloženo **synonymicky**, stejně jako u Buclaté dámy

do ukrajinštiny: také zde se jedná o **synonymický překlad**

Плаксива Мірта - Moaning Myrtle - Ufňukaná Uršula

do češtiny: přízvisko je přeloženo **synonymicky**, křestní jméno je **kompenzováno** a překladatel zachoval i stejná počáteční písmena na začátku jmen

do ukrajinštiny: přízvisko je přeloženo **synonymicky**, křestní jméno je **transkribováno**

4.2. TOPONYMA

Гогвортська школа чарів і чаклунства - Hogwarts School of Witchcraft and Wizardry - Škola čar a kouzel v Bradavicích

Hogwarts – slovo složené ze slov *hog*, znamenající prase nebo divoký kanec a slova *warts* s významem bradavice. Toto slovo můžeme považovat za anagram, obrácením lexikálních jednotek totiž vzniká slovo *warthog*, což je název pro prase bradavičnaté.

do češtiny: při překladu bylo použito **celkové přehodnocení**. V češtině není žádné slovo, které by bylo schopné vystihnout přesnou podstatu originálu, takže Vladimír Medek musel vymyslet název vlastní a brát při tom v potaz i fakt, že se toto jméno musí hodit pro místní název. Nově vytvořený název sice asociuje kožní onemocnění, ale ani to není na škodu, vzhledem k tomu, že se jedná o čarodějnickou školu a bradavice se u čarodějů v pohádkách běžně vyskytují. Překlad se nám zdá jako velice podařený, neboť svůj úkol u čtenářů splnil a je bezesporu ukázkou tvůrčí schopnosti překladatele.

do ukrajinštiny: překladatel zvolil **transkripci**, což je na jednu stranu škoda, zvláště, když se toto jméno objevuje ve všech dílech a není jen otázkou krátké epizody, na druhou stranu ale slovo *Гогвортсь* částečně připomíná jméno Harvard, a tedy návaznost na školu tu přeci jen je.

Гогсмід - Hogsmeade - Prasinky

Domníváme se, že toto slovo je významově úzce spojené i s dalším místem v čarodějnickém světě, a to přímo se školou Bradavice, nacházející se v blízkosti vesničky. V originále *Hogsmeade*, *hog* = prase, *meadow* = louka, palouk, doslovný překlad by tedy byl Prasečí palouk.

do češtiny: jedna část původního slova byla použita v překladu, jméno bylo tedy **celkově přehodnoceno**

do ukrajinštiny: jméno bylo pouze **transkribováno**

Годрикова Долина - Godric's Hollow - Godrikův důl

do češtiny: celé jméno bylo přeloženo **synonymicky**. Godrik je jméno jednoho ze čtyř zakladatelů Bradavic, po kterém se jmenuje také jedna z kolejí. Angl. slovo *hollow* znamená *důl* nebo také *roklinu*.

do ukrajinštiny: také zde překladatel využil **synonymický překlad**

Привіт-драйв - Privet Drive - Zobí ulice

do češtiny: *privet* – *ptačí zob*, *drive* – *příjezdová cesta*. Jméno bylo **celkově přehodnoceno**. Slovo *drive* bylo změněno na *ulice*, které se zde běžně v názvech uliv objevuje.

do ukrajinštiny: jméno bylo **transkribováno**.¹²

Заборонений ліс - Forbidden Forest - Zapovězený les

forbidden – *zakázaný, nedovolený, forest* - *les*

do češtiny: jméno bylo přeloženo **synonymicky**. Slovo *zapovězený* dává překladu daleko mystičtější nádech a umocňuje dojem skryté hrozby číhající v lese.

do ukrajinštiny: stejně jako v češtině, i zde byl zvolený **synonymický překlad**

¹² Nutno podotknout, že slovo *привіт* zní foneticky podobně, jako slovo *привіт* – ahoj (pozdrav)

5. SHRUTÍ ANTROPONYM

5.1. DO ČEŠTINY

Překladové transformace užitá při překladu¹³

Přenos a transpozice:

Podle očekávání byla jména nejčastěji přenesena, ženská příjmení potom dle pravidel českého jazyka přechýlená koncovkou –ová. Z 520 zkoumaných lexikálních jednotek bylo tímto způsobem přeloženo 450 jmen. Pro ilustraci je to 86,53 % všech námi zkoumaných jmen. Do této skupiny patří jednak jména hlavních postav, jako Harry Potter, Ronald Wesley, Severus Snape, Rubeus Hagrid, Hermiona Grangerová, Minerva McGonagallová, a dále jména, která nebyla nijak stěžejní pro příběh. Jednak nebyl důvod je překládat a také tvoří jakési realie příběhu, které jasně poukazují na fakt, že se příběh odehrává za hranicemi naší země a ne v malotřídce na Šumavě.

Celkové přehodnocení:

Tato transformace byla v českém textu užitá celkem ve 26 případech. Opět pro ilustraci je to 5 %. Konkrétně jde o jména Rupert "Anarchista" Brookstanton, Rufus Brousek, Pius Břichnáč, Červíček, Červotočková, Arnold Hrachorád, Filius Kratiknot, Horacio Křiklan, Wilkie Křížek, Helga z Mrzimoru, Kingsley Pastorek, Tom Rojvol Raddle, Dvanácterák, Chloupek, Klofan, Krátura, Moudrý klobouk, Tichošlápek, Albus Percival Wulfric Brian Brumbál, Rita Holoubková, Lenka Láskorádová, Oktávius Pepřec, Ludo Pytloun, Stan Silnička, Wilbert Šmíral a Salazar Zmijozel. Oproti ukrajinštině je tato metoda hojně využitá a všude, kde si překladatel nevystačil s modulací, a kde alespoň malá část slova nesla nějaký význam, byl vytvořený český ekvivalent. Nejedná se ale o stoprocentní otrocký překlad nýbrž o volné zpracování slova, které dodává textu na přirozenosti a přibližuje ho i malým dětem.

Na okraji celkového přehodnocení stojí jméno Zlatoslav Lockhart, kdy toto má v angličtině tak rozrůzněný význam, že v češtině nelze najít takové slovo a překladatel musel převést jen určitou část významu.

¹³ Řazeno podle četnosti výskytu

Synonymie:

Třetím nejvyužitějším postupem byl synonymický překlad. Pro názornost 3,65 %, vyskytl se celkem devatenáctkrát. Synonymicky byla přeložena tato jména: Barnabáš Blouznivý, Levandule Brownová, Libacius Brutnák, Elfias Dóže, Miranda Jestřábová, Dedalus Kopál, Kopřivová, Krákora, Pomona Prýtová, Arsenius Stopečka, Phyllida Výtrusová, Buclatá dáma, Čmuchal, Protiva, Emerich Zlý, Skoro bezhlavý Nick, Tesák, Tlustý mnich, Ufňukaná Uršula. Opět oproti ukrajinštině byla tato metoda užitá vícekrát. Jednalo se převážně o příjmení nebo přezdívku, které vypovídaly buď o zaměstnání (Pomona Prýtová – profesorka bylinkářství) nebo o charakteru postavy (Protiva, Tlustý mnich).

Naturalizace:

Další metodou je naturalizace, v textu využitá celkem čtrnáctkrát (2,69 %). Vzhledem k počtu jmen to není číslo nijak vysoké. Jednalo se o počestřování křestních jmen, například Amelia – Amélie, Barnabas – Barnabáš apod.

Modulace:

Tato transformace byla použita pětkrát (0,96 %), a to u jmen Ernie Bourák, Godrik Nebelvír, Kornelius Popletal, Humphrey Říhal a Barty Skrk.

Modifikace:

V českém překladu byla použita minimálně, pouze v pěti případech (0,96 %), a to konkrétně u jmen Arabela Figgová, Hermiona Grangerová, Horacio Křiklan, Hepziba Smithová, Petunie Dursleyová.

Kalk:

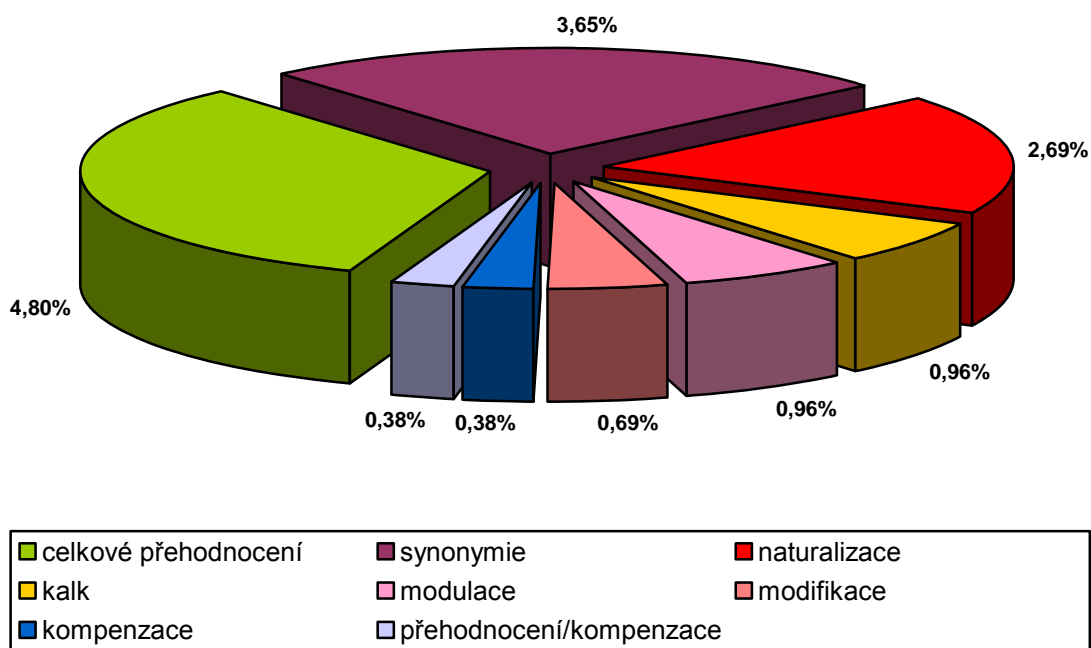
Kalkování se objevilo celkem čtyřikrát (0,76 %) u jmen Helena z Havraspáru, Araminta Medová, Fenrir Šedohřbet a kocour Křivonožka. Opět tam, kde to bylo možné, byla použita tato transformace. Ukrajinský překlad se v tomto bodě shoduje stejným postupem jen ve jménech Fenrir Šedohřbet a Křivonožka.

Kompenzace:

V českém překladu je zastoupená dvěma příklady: Alastor "Pošuk" Moody a Ufňukaná Uršula. V případě Pošuka Moodyho tak bylo učiněno z důvodu lepšího a jednoslovného (jedná se o přezdívku) vystihnutí postavy. Kompenzace jména Uršula byla zvolena z důvodu zachování aliterace.

Na pomezí celkového přehodnocení a kompenzace stojí jména psa Chloupka, a přezdívka Siriuse Blacka Tichošlápek.

Graf četnosti použití překladových transformací (z důvodu přehlednosti vynecháváme přenos a transpozici a soustředíme se na ostatní metody)

5.2. DO UKRAJINŠTINY:

Překladové transformace užitá při překladu¹⁴

Transkripce:

Dle původních odhadů byla nejčastěji využita metoda transkripce, a to ve 485 případech, což je zhruba o čtyřicet více, než využití metody přenosu v českém překladu. Procentuelně je to 93,26 % všech jmen. Z toho samozřejmě vyplývá menší využití ostatních překladových transformací.

Stejně jako při překladu do češtiny i do ukrajinštiny jsou transkribována jména stěžejních postav nebo jména osob, která nejsou pro samotný děj vůbec důležitá a jsou jen ukazatelem cizosti díla. V některých případech jsou ale transkribována i jména, která český překladatel pojal jiným překladovým způsobem. Tady mám na mysli například Albuse Brumbála, do ukrajinštiny transkribovaného jako Албус Дамблдор.

Naturalizace:

Druhou nejvíce zastoupenou transformací je překvapivě naturalizace. Objevuje se v patnácti případech (2,88 %). Барнава Дурнуватий, Елеонора Бренстоун, Лібатій Боридж, Пій Тікнесі, Граблі-Планка, Гвенога Джонс, Ігор Каркароф, Горацій Слизоріг, Ксенофілій Лавгуд, Белатриса Лестранж, Марліна Маккінон, Луїза Міджен, Сивіла Трелоні, Вікторія Візлі а Гедвіга. Většinou se jednalo o naturalizaci křestního jména.

Synonymie:

Třetí nepoužívanější metodou je synonymický překlad. Je použitý celkem devětkrát, tedy v 1,73 % procentech. Барнава Дурнуватий, Лаванда Браун, Гладка Пані, Сопун, Емерік Лихий, Сортувальний карелюх, Майже-Безголовий Нік, Іклан, Гладкий Чернец. Vyjma jmen Барнава Дурнуватий а Лаванда Браун se jedná jen o jména nežijících osob, nebo přezdívky, na rozdíl od překladu do češtiny, kdy byla synonymicky přeložena i jména osob, která sice pro děj neměla takový význam, ale jazykové prostředky překladu nebránili, a text je tímto způsobem ozvláštněn.

¹⁴ Řazeno dle četnosti výskytu.

Modifikace:

Modifikace se vyskytla pouze čtyřikrát (0,76 %), a to u jmen Арабела Фіг, Олива Горнбі, Тед Люпин a u sovy Ероли.

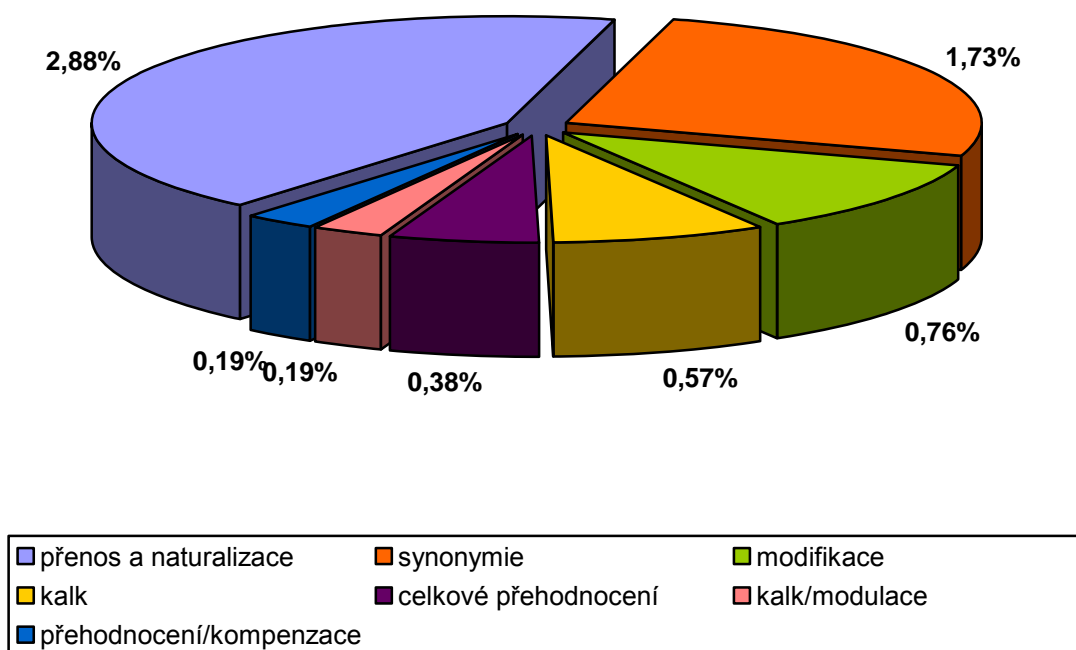
Kalk:

V překladu se vyskytuje pouze třikrát (0,57 %). Jsou to tato jména: Аластор «Дикозор» Муді, Червохвіст, Криволапик. Na pomezí mezi kalkem a modulací stojí jméno Арнольд Горошок.

Celkové přehodnocení:

Překvapivě málo se objevovala metoda celkového přehodnocení, pouze ve dvou případech (0,38 %). Byla to jména Горацій Слизоріг a Том Ярволод Редл. U druhého jmenovaného tak bylo z důvodu zachování anagramu. Na pomezí celkového přehodnocení a kompenzace uvádíme jméno Гультяй.

Гraf četnosti použití překladových transformací (z důvodu přehlednosti vynecháváme transkripci a soustředíme se na ostatní metody)

ZÁVĚR

Tématem mé bakalářské práce byla analýza rozdílů překladu vybraných vlastních jmen z angličtiny do češtiny a do ukrajinštiny ve všech knihách J. K. Rowlingové Harry Potter. Záměrně jsem si vybrala všechny díly, aby byl rozbor co nejucelenější a nejobektivnější. Domnívala jsem se, že dílo bude přetékat neologismy, neotřelými způsoby pojetí překladu jmen a velkým množstvím přeložených antroponym a zejména pak toponym a to jak do češtiny, tak i do ukrajinštiny. Můj předpoklad měl potvrdit i charakter knihy. Měla jsem za to, že právě fantasy, by měla především přitáhnout čtenáře a měla by být srozumitelná i dětem školního věku, kterým je primárně určena.

Mým cílem bylo odpovědět na otázku týkající se četnosti výskytu překladových transformací u jmen v knihách o Harrym Potterovi. Spolu s přiblížením obecných poznatků o překládání jako procesu i o konkrétnějších druzích překladu jako například překladu vlastních jmen nebo pohádek jsem se v praktické části zaměřila na rozbor jmen a jejich způsobu překladu. Tam, kde to bylo možné a vhodné jsem se na základě anglického slova, ze kterého jméno vychází, pokusila blíže určit etymologii a zdůvodnit tak způsob překladu.

Celou svou práci jsem rozdělila do dvou velkých částí. První je teoretická a druhá, která je větší, je praktická, zabývající se samotným výzkumem. Teoretická část je rozdělena do tří kapitol. V první z nich se zaměřuji na vymezení pojmu umělecký překlad a požadavky na něj. Dále na pojem ekvivalence a překladatelské postupy. Ve druhé podkapitole jsem se zabývala konkrétněji některými překladatelskými aspekty, které úzce souvisí s touto mou prací. Zejména potom na vytýčení překladových transformací a možností překladu. Samostatnou část tvoří pojednání o neologismech, okazionalismech a jejich vzniku a překladu. Další podkapitola se zabývá problematikou překladu pohádek, zejména pak otázkou překladu reálií. Třetí kapitola se v krátkosti zmiňuje o překladatelích Harryho Pottera, o bratrech Medkových a o Вікторі Морозові. Tím je uzavřená teoretická část.

Druhá část se věnuje samotnému výzkumu. Mou snahou bylo podat zprávu o druzích a četnosti použitých překladových transformací a rozdílnost při překladu do češtiny a do ukrajinštiny.

Předmětem zkoumání bylo 300 jmen, která celkem tvořila 520 samostatných lexikálních jednotek. Do češtiny bylo v souladu s mými prvotními předpoklady nejvíce jmen

přeloženo pomocí přenesení a transpozice. Bylo jich celkem 450, což je 86,53 % všech jmen. Značnou část těchto jmen tvoří ženská příjmení, která se, na rozdíl od ukrajinštiny, přechylují. Naproti tomu do ukrajinštiny bylo dle očekávání nejvíce jmen transkribováno. Tuto skupinu tvoří 485 jmen, což je 93,26 % všech přeložených antroponym. Na druhém místě v četnosti využití stojí v překladu do češtiny celkové přehodnocení se 4,8 %. Do ukrajinštiny je druhý nejpoužívanější způsob přenos a naturalizace s 2,88 %. Na třetím místě stojí shodně synonymický překlad. Ale zatímco při překladu do češtiny byl použit devatenáctkrát, což je 3,65 %, ukrajinský překladatel ho použil jen devětkrát, což činí 1,73 %. V češtině ještě tvoří významnější část překlad naturalizací, ve čtrnácti případech (2,69 %). Ostatní metody, tedy celkové přehodnocení (0,38 %), kalk (0,57 %), modifikace (0,76 %) a případy dvou jmen, které jsou na hranici kalku a modulace a celkového přehodnocení a kompenzace (0,19 %) tvoří jen minimální část. Do češtiny jsou více použity ještě metody kalku, modifikace a modulace (každá v pěti případech, 0,96 %), ve dvou případech metoda kompenzace (0,38 %) a dva případy na rozhraní kompenzace a celkového přehodnocení (0,38 %).

Po vyhodnocení výzkumu se nám potvrdila naše původní domněnka. Totiž že nejčastěji používanou metodou překladu jmen do češtiny je přenos a do ukrajinštiny transkripce. Dále se nám potvrdil předpoklad, že do češtiny bylo použito více překladových transformací. Kromě přenosu a transpozice to byly naturalizace, celkové přehodnocení, synonymický překlad, kalk, kompenzace, modifikace a modulace. Naproti tomu do ukrajinštiny byly kromě transkripce použity ještě metody přenos a naturalizace, celkové přehodnocení, synonymický překlad, kalk a modifikace.

Čeští překladatelé dali přednost překladu všech lexikálních jednotek, u kterých to bylo možné a vhodné, zatímco jejich ukrajinský protějšek dal spíše přednost zachování originálnímu znění jmen, čímž se sice pokusil zachovat realie, ale také tím dílo bohužel na některých místech ochudil o jazykovou komiku.

Oba překlady hodnotím jako zdařilé. Jak v českém, tak i v ukrajinském překladu je celá řada překladatelských momentů, které ho o mnoho povyšují nad běžnou úroveň. I přes to, že ukrajinský překladatel nevyužil tolik transformací, jako náš překladatel, je ukrajinský překlad obohacený jak o množství vskutku dovedně přeložených jmen, tak i neologismů. Překlad do češtiny proslavil bratry Medkovy a někteří dokonce považují mnohá jména za lepší, než originál.

Práce na tomto tématu mě velmi bavila a v mnohém obohatila o zkušenosti s dvěma překlady stejné knihy, kdy každý překladatel zvolil jiný přístup k transformaci jmen. Při výzkumu této problematiky jsem si uvědomila, jak těžká je práce překladatele a jaké kreativity je zapotřebí, aby výsledek neovlivnil konečnou podobu díla negativně, ale spíše podtrhl veškeré jeho přednosti.

РЕЗЮМЕ

Предметом цієї праці є аналіз відмінностей перекладу вибраних власних імен з англійської мови на чеську та українську мови усіх частин славної гепталогії Гаррі Поттер Дж. К. Роулінг. Цілеспрямовано було вибрано всі частини, щоб розбір був як найцілісніший і якнайоб'єктивніший. Метою цієї бакалаврської праці є передусім порівняння застосованих мовних перетворень у перекладі включно з оцінкою перекладацької майстерності українського та чеського перекладачів, також етимологія деяких імен. На основі проведеного дослідження можна вважати, що переклад імен чеською мовою значно багатший на різні перекладацькі відозміни у порівнянні з українським. Для перекладу імен українською мовою характерний фонетичний метод їх відтворення. Немає сумнівів, що в обох перекладах існує багато імен, які перекладено оригінально і це вказує на високі творчі зусилля перекладача та на якісний результат перекладу. У праці продемонстровано відмінність перекладу імен у книзі для дітей з огляду на вихідну мову – англійську та двох цільових слов'янських мов - чеської та української. Чеський і український переклад загалом вважається творчим доробком на дуже високому рівні. У текстах наявна велика кількість неологізмів, незвичайних способів концепцій перекладів імен і велика кількість перекладених антропонімів, а головне топонімів як чеською, так і українською мовою. Це передбачення має підтвердити характер книг. Жанр літературної фантастики передусім повинен притягнути до себе читачів, зокрема бути зрозумим дітям шкільного віку, на яких цю прозу спрямовано.

Метою праці є спроба відповісти на питання про кількість наявних перекладацьких видозмін імен в книгах про Гаррі Поттера. Поруч з поданням у теоретичній частині загальних відомостей про переклад як процес і про такі його види як, наприклад, переклад власних імен або казок, практична частина націлюється на розбір імен та способів їх перекладу. Там, де це було можливо і зручно на основі базового імені англійською мовою визначено його етимологію і таким способом пояснено переклад.

Уся праця поділяється на дві великі частини. Перша – теоретична і друга, більша - практична, у якій проведено основне дослідження

Перша частина, теоретична, поділяється на три тематичні розділи. У першому з них ідеться про загальне визначення і розуміння терміну художнього перекладу, як його визначити і які вимоги до нього висуваються. Далі зачіпається питання еквівалентності перекладу та опису його процесу. У другій частині описується конкретна галузь перекладу, яка тісно пов'язана з цією працею, особливо аналіз перетворень у перекладі і його можливих відозмін. Перетворення у перекладі розділено на три групи і детально охарактеризовано. Далі піднімається проблема перекладу неологізмів, з якою пов'язана проблема okazіоналізмів, їх утворення та перекладу. З огляду на характер праці у цьому розділі досліджуються також власні імена. З одного боку, встановлюються терміни і наводяться їх приклади із досліджуваних книг. З іншого боку, проводиться аналіз проблемних місць під час перекладу. Остання частина цього розділу присвячена перекладу казок, особливо збереженню реалій. У праці зроблено спробу пояснити тенденції перекладацького процесу і вказати на цікаві транслатологічні місця. У третьому, останньому теоретичному розділі, аналізуються конкретні місця у текстах перекладу Гаррі Поттера на чеську мову і на українську мову, також мова іде про перекладачів, наприклад, про братів Медкових і Віктора Морозова. На цьому закінчується теоретична частина.

Другий розділ, практичний, містить саме дослідження. Він націлений на розбір конкретних імен. Там, де це можливо, наведено також етимологію. Вибрані імена наведено та упорядковано за чеською абеткою в такому порядку: український переклад – англійський оригінал – чеський переклад. До кожного слова написано коментар - окремо до чеського перекладу і окремо до українського. У коментарях передусім ідеться про пояснення причини перекладу імені цим способом. Далі для ілюстрації наведено кілька топонімів, які мають цю саму схему пояснення перекладу. В праці досліджуються тільки антропоніми, тому розбір топонімів не проведено так докладно і вони скоріше ілюстративні. В кінці цього розділу дослідження оцінено і наведено перетворення у перекладі за порядком наявної їх кількості. Все підкріплено прикладами імен і в кінці також графіком, за показниками якого можна визначити процентне співвідношення перекладацьких відозмін вибраних мов.

Предметом дослідження є 300 імен, тобто 520 лексичних одиниць. На чеську мову було перекладено найбільше імен у спосіб перенесення і транспозиції. Загалом

їх було 450, тобто 86,53 % усіх імен. Більшість імен є жіночі прізвища, які, на відміну від української мови, утворено за допомогою закінчення. На відміну від цього, у перекладі українською більшість імен була транскрибована. Цю групу становить 485 імен, тобто 93,26 % усіх перекладених антропонімів. На другому місці в перекладі на чеську мову знаходиться абсолютно змінене значення - 4,8 %. На українську мову другий найзастосованіший спосіб перенесення і натуралізація - 2,88 %. На третьому місці перебуває синонімний переклад. При перекладі чеською мовою він був ужитий дев'ятнадцять разів, і це є 3,65 %, тобто український перекладач ужив його дев'ять разів, отже 1,73 %. У чеській мові ще значну кількість утворює натуралізація - разом чотирнадцять разів (2,69 %). Інші методи, тобто абсолютно змінене значення (0,38 %), калькування (0,57 %), модифікація (0,76 %) і два випадки імен, які перебувають на межі калькування і модуляції і абсолютно зміненого значення та компенсація (0,19 %), утворюють просто мінімальну частину. У перекладі чеською мовою більш ужиті методи калькування, модифікації і модуляції (кожна з них 0,96 %), у двох випадках метод компенсації (0,38 %) і два випадки на межі компенсації і абсолютно зміненого значення (0,38 %).

Після оцінювання дослідження підтвердився первісний здогад про власне найуживаніший метод перекладу імен на чеську мову – перенесення, і на українську мову – транскрипція. Далі нам підтвердилося передбачення, що у текстах чеською мовою було вжито більше видозмін у перекладі. Крім перенесення та транспозиції, це була натуралізація, абсолютно змінене значення, синонімний переклад, калькування, компенсація, модифікація і модуляція. В текстах українською мовою було, крім транскрипції, застосовано ще методи перенесення і натуралізації, абсолютно змінене значення, синонімний переклад, калькування і модифікація.

Чеські перекладачі дали перевагу перекладу всіх лексичних одиниць, у яких це було можливо та зручно, тоді як їх український візаві дав перевагу дотриманню оригінального формулювання імен. Перекладач хотів зберегти реалії, але таким чином у декількох місцях не передав комічність тексту оригіналу.

Обидва переклади оцінено позитивно. Як у чеському, так і в українському перекладі дуже велика кількість перекладних моментів, які підвищують його

звичайний рівень. І через те, що український перекладач не вжив таку кількість перетворень, як наші перекладачі, цей переклад щедрий на багато чудово перекладених імен і неологізмів.

BIBLIOGRAFIE

- HAIS, Karel a Břetislav HODEK. *Velký anglicko-český slovník*. Praha: Academia, 1984.
- HRDLIČKA MILAN. *Translatologický slovník*. Praha: Jednota tlumočnicků a překladatelů, 1998. ISBN 80-902208-9-4.
- KNITTLOVÁ DAGMAR. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. ISBN 80-244-0143-6.
- KUFNEROVÁ ZLATA. *Čtení o překládání*. Jinočany: Nakladatelství H&H, 2009. ISBN 978-80-7319-088-0.
- KUFNEROVÁ ZLATA. *Překládání a čeština*, Jinočany: Nakladatelství H&H, 1994. ISBN 80-85787-14-8.
- LEVÝ JIŘÍ. *Umění překladu*, Praha: Apostrof, 2012. ISBN 978-80-87561-15-7.
- LOTKO EDVARD. *Slovník lingvistických termínů pro filology*, Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. ISBN 80-244-0720-5.
- REJZEK JIŘÍ. *Český etymologický slovník*, Voznice: Leda, 2012. ISBN 978-80-7335-296-7.
- ROWLING J. K. *Harry Potter and the chamber of secrets*, London: Bloomsbury, 2000. ISBN 0-7475-4960-5.
- ROWLING J. K. *Harry Potter and the deathly hallows*, London: Bloomsbury, 2007. ISBN 978-0-7475-9105-4.
- ROWLING J. K. *Harry Potter and the goblet of fire*, London: Bloomsbury, 2001. ISBN 0-7475-5442-0.
- ROWLING J. K. *Harry Potter and the half-blood prince*, London: Bloomsbury, 2006. ISBN 0-7475-8467-2.
- ROWLING J. K. *Harry Potter and the order of Phoenix*, London: Bloomsbury, 2004. ISBN 0-7475-7072-8.
- ROWLING J. K. *Harry Potter and the philosopher's stone*, London: Bloomsbury, 2000. ISBN 978-0-7475-4955-0.
- ROWLING J. K. *Harry Potter and the prisoner of Azkaban*, London: Bloomsbury, 1999. ISBN 978-0-7475-4950-5.
- ROWLINGOVÁ J. K. *Harry Potter a Fénixův řád*, Praha: Albatros, 2008. ISBN 978-80-00-02246-8.
- ROWLINGOVÁ J. K. *Harry Potter a kámen mudrců*, Praha: Albatros, 2010. ISBN 978-80-00-02756-2.
- ROWLINGOVÁ J. K. *Harry Potter a ohnivý pohár*, Praha: Albatros, 2008. ISBN 978-80-00-02218-5.

ROWLINGOVÁ J. K. *Harry Potter a princ dvojí krve*, Praha: Albatros, 2013. ISBN 978-80-00-03067-8.

ROWLINGOVÁ J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*, Praha: Albatros, 2008. ISBN 978-80-00-02248-2.

ROWLINGOVÁ J. K. *Harry Potter a tajemná komnata*, Praha: Albatros, 2011. ISBN 978-80-00-02781-4.

ROWLINGOVÁ J. K. *Harry Potter a vězeň z Azkabanu*, Praha: Albatros, 2008. ISBN 978-80-00-02217-8.

ROLING DŽ. K. *Harri Potter i filosořskyj kamiň*, Kyjiv: A-BA-BA-HA-LA-MA-HA, 2004. ISBN 966-7047-39-3.

ROLING DŽ. K. *Harri Potter i kelych vohnju*, Kyjiv: A-BA-BA-HA-LA-MA-HA, 2010. ISBN 978-966-7047-40-5.

ROLING DŽ. K. *Harri Potter i napivkrovnyj Prync*, Kyjiv: A-BA-BA-HA-LA-MA-HA, 2011. ISBN 978-966-7047-29-0.

ROLING DŽ. K. *Harri Potter i Orden Feniksa*, Kyjiv: A-BA-BA-HA-LA-MA-HA, 2010. ISBN 978-966-7047-42-9.

ROLING DŽ. K. *Harri Potter i Smertelni relikviji*, Kyjiv: A-BA-BA-HA-LA-MA-HA, 2011. ISBN 978-966-7047-70-2.

ROLING DŽ. K. *Harri Potter i tajemna kimnata*, Kyjiv: A-BA-BA-HA-LA-MA-HA, 2002. ISBN 966-7047-34-2.

ROLING DŽ. K. *Harri Potter i vjazeň Azkabanu*, Kyjiv: A-BA-BA-HA-LA-MA-HA, 2002. ISBN 966-7047-36-9.

ŠIŠKOVÁ, Růžena a Nikolaj SAVICKÝ. *Ukrajinsko-český a česko-ukrajinský slovník*. Voznice: Leda, 2008. ISBN 978-80-7335-113-7.

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. Harryho Pottera překládají do češtiny bratři Medkovi. (citované 3. 3. 2013) Dostupné na: <http://www.radio.cz/cz/rubrika/knihy/harryho-pottera-prekladaji-do-cestiny-bratri-medkovi>.
2. Chat s osobností: Pavel Medek, překladatel. (citované 4. 4. 2013) Dostupné na: <http://vipchat.novinky.cz/archiv/00103-pavel-medek,-prekladatel.html>
3. K některým aspektům překladu Harryho Pottera do slovanských jazyků. (citované 18. 4. 2013) Dostupné na: <http://www.navychod.cz/articles.php?id=008e2244-8e82-11df-aa30-00304830bcc4>
4. Kde jsme? (citované 5. 4. 2013) Dostupné na: <http://www.kdejsme.cz/>
5. Pavel Medek: Chybám se vyhnout nedá. (citované 10. 2. 2013) Dostupné na: <http://www.abicko.cz/clanek/casopis-abc/7908/pavel-medek-chybam-se-vyhnout-neda.html>
6. Pavel Medek: Pokračování Harryho Pottera by bylo na škodu. (citované 10. 2. 2013) Dostupné na: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/130127-pavel-medek-pokracovani-harryho-pottera-by-bylo-na-skodu/>
7. Pavel Medek, překladatel Harry Pottera, Červeného trpaslíka a Kojaka. (citované 24. 2. 2013) Dostupné na: http://www.rozhlas.cz/praha/radiozpravy/_zprava/pavel-medek-prekladatel-harry-pottera-cerveneho-trpaslika-a-kojaka--860015
8. Pohádka jako překladatelský problém. (citované 25. 3. 2013) Dostupné na: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=4769>
9. Práce o neologismech v současné spisovné češtině. (citované 25. 3. 2013) Dostupné na: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6534>
10. Seznam studentů. (citované 17. 3. 2013) Dostupné na: <http://potter.fantasycz.net/>
11. Slovo o překládání. (citované 25. 3. 2013) Dostupné na: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=321>
12. What's in the name? (citované 17. 3. 2013) Dostupné na: <http://www.theninemuses.net/hp/4.html>
13. "Žádné pokračování Harryho Pottera nebude," doufá Pavel Medek. (citované 12. 2. 2013) Dostupné na: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/exkluzivne-na->

ct24/osobnosti-na-ct24/130384-zadne-pokracovani-harryho-pottera-nebude-doufa-pavel-medek/

14. ВІКТОР МОРОЗОВ. (citované 17. 3. 2013) Dostupné na:

<http://www.victormorozov.com/ukr/frame.html>

15. Віктор Морозов: Завдяки українському Гаррі Поттеру у дітей відбуваються ментальні зміни. (citované 17. 3. 2013) Dostupné na:

<http://www.unian.ua/news/338088-viktor-morozov-zavdyaki-ukrajinskomu-garri-potteru-u-ditey-vidbuvayutsya-mentalni-zmini.html>

16. Українські імена. (citované 17. 4. 2013) Dostupné na:

http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B0

ANOTACE

Jméno a příjmení autora: Marie Janíčková

Název fakulty a katedry: Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Katedra slavistiky

Název bakalářské práce: Překlad vlastních jmen v díle J. K. Rowlingové Harry Potter (do češtiny, ukrajinštiny)

Rok obhajoby: 2013

Počet znaků: 93 597

Počet titulů použité literatury: 30 (+16 internetových zdrojů)

Klíčová slova: Harry Potter, překladové transformace, umělecký překlad, překlad neologismů, srovnání překladu, překlad jmen, teorie překladu, překlad pohádek

Stručná charakteristika: Tato bakalářská práce je zaměřená na srovnání překladů jmen v českém a ukrajinském překladu knih Harry Potter od J. K. Rowlingové. Práce je rozdělená na dvě části. První, teoretická část, se zabývá obecnou problematikou překladu, a některými konkrétními případy, jako překlad pohádek, vlastních jmen a neologismů. Druhá část je zaměřená na samotné srovnání jmen a stručnou etymologii.